

En kvalitativ undersøgelse af samarbejde mellem børne- og ungerådgiver og forældre til et barn i anbringelse

Vejleder: Anne Kirstine Mølholt

Studerende: Camilla Vestergaard Christensen

Studie nr: 20221396

Antal anslag: 142.799

Abstract

This thesis will examine how child and youth caseworkers in a Danish context collaborate with parents in relation to children placed in out-of-home care. Initially, I will present the context of the thesis, drawing on existing research in the field of child and youth welfare, with a particular focus on collaboration with parents, parental action plans, and current policy recommendations.

Subsequently, in the methodology section, I will briefly present my epistemological standpoint, the interview method applied, and my reflections related to these choices.

Next, I will introduce the theoretical framework for the analysis. I draw on Michel Foucault's concepts of relational power and governmentality, as well as the concept of empowerment. In continuation of this, I include Michael Lipsky's theory of street-level bureaucracy and cross-pressure, and Bernardo Zacka's theory of moral dispositions, as central perspectives for understanding the position and agency of frontline workers.

The analysis will be divided into two parts. The first part will focus on legislation, with particular attention to the Danish *Barnets Lov* (The Child's Act), which will be analyzed in relation to parental action plans and the legal framework for collaboration with parents. The second part of the analysis will explore the practical aspects of collaboration, as expressed through the experiences of caseworkers.

Finally, I will discuss the Danish National Council for Children's consultation response to *Barnets Lov* and reflect on how the points raised relate to collaboration with parents of children in care.

Kapitel 1: Indledning	5
Forskning på børne- og ungeområdet	5
Fra serviceloven til barnets lov	6
Forældrehandleplan et redskab	6
Det gode forældresamarbejde - De 5 anbefalinger	7
Anbringelsen - en god eller dårlig forudsætning for et samarbejde	8
Problemfelt	9
Problemformulering	9
Afgrænsning	9
Kapitel 2: Metode	10
Videnskabsteori	10
Kunstig intelligens	11
Kvalitativ forskningsmetode	11
Litteratursøgning	11
Præsentation af informanter	12
Interview metoden	13
Interviewguide	14
Etiske overvejelser forbundet med et interview	14
Meningskondensering	14
Analysestrategi	15
Refleksioner over valg	16
Kapitel: 3 Teoretisk udgangspunkt	16
Frontlinjemedarbejderen i mødet med borgeren	16
Organisatoriske forhold i en frontlinjepraxis	17
En frontlinjepraxis med afsæt i moralske dispositioner	17
The Indifferent	18
The Caregiver	18
The Enforcer	18
En flerdimensionel magt	19
Governmentality eller empowerment i socialt arbejde?	19
Refleksioner over valg af teoretisk udgangspunkt	20
Kapitel: 4 Analyseintroduktion	21

Kapitel: 5 Lovgivning	22
Forældrehandleplan er en forudsætning for udvikling	22
Forældrehandleplanen et dilemmafyldt perspektiv	24
Børne- og ungerådgiverens faglige skøn	26
Forældrehandleplanen en støttende indsats	28
Støttende indsatser med afsæt i forældrenes ressourcer	30
Den støttende indsats en forudsætning for udvikling	32
Delkonklusion.....	34
Kapitel: 6 Samarbejde.....	35
Barnets advokat i et komplekst samarbejde	35
Forældrenes inddragelse i et samarbejde	36
Anbringelse en ramme for samarbejdet	39
Forældresamarbejde som en forudsætning for udvikling	42
Forældrenes tillid til samarbejdet	46
Et inddragende afsæt	47
Børne- og ungerådgiveren som rammesættende	48
Et gennemsigtigt samarbejde	50
Forældrenes ressourcer i et samarbejde	51
Forældresamarbejdets nuancer	54
Delkonklusion.....	57
Kapitel 7: Diskussion	58
Kapitel 8: Konklusion	62
Litteraturliste	65

Kapitel 1: Indledning

I børne- og ungerådgivernes møde med forældrene skal samarbejdet, så vidt muligt, fungere som et fælles arbejde omkring barnets anbringelse (Barnets Lov, 2024). Samtidig har børne- og ungerådgifverne ansvar for at sikre barnets rettigheder, herunder inddragelsen af barnets perspektiv, som skal tilgodeses i samarbejdet (Barnets Lov, 2024). Samarbejdet mellem forældre og myndigheder er et debatteret emne. Det gælder eksempelvis i forhold til perspektiver omkring forældresamarbejdet samt forældrenes rolle i barnets liv (Informationen, 2020).

Den 1. januar 2024 trådte Barnets Lov i kraft og medførte en række ændringer i arbejdet med børn, unge og deres familier. Der er nu et øget fokus på barnets rettigheder og inddragelse. Med dette afsæt har børne- og ungerådgifverne fået et styrket fokus på, hvordan barnet bliver inddraget i sin egen sag (Barnets lov, 2024). I samarbejdet med forældre betyder det, at barnets perspektiv og inddragelse vægtes højere end tidligere. Forældre skal fortsat modtage støtte i forbindelse med deres barns anbringelse, hvilket skal medvirke til at håndtere det behov, der ligger til grund for anbringelsen (Barnets lov, 2024).

Historisk har det været anset, at forældrene i anbringelsessager ikke har haft en gavnlig effekt på deres børn. Derfor blev forældrenes inddragelse i deres barns liv ikke vægtet så højt, som det gør i dag. I anbringelsen blev børnene som oftest placeret langt fra deres familier, hvor kontakten til forældrene ikke blev vedligeholdt med hjælp fra anbringelsesstedet. Det betød for mange af børn, at de mistede kontakten til deres oprindelige ophav (Shewartz & Nielsen, 287-289).

Forskning på børne- og ungeområdet

Som nævnt i det foregående afsnit er ændringerne på børne- og ungeområdet trådt i kraft. Det er, som beskrevet, en del af børne- og ungerådgifverens opgave at prioritere samarbejdet med henblik på at opretholde en relation mellem barn og forældre, hvor forældrene inddrages i deres barns sag (Barnets lov, 2024). Da børns anbringelsesgrundlag kan variere, er det relevant at tage højde for dette i samarbejdet, hvor inddragelse er en vigtig del af at forstå og støtte relationen mellem barn og forældre. I rapporten *Samvær mellem børn i anbringelser og deres forældre* (Rasmussen et al. 2023). har undersøgt, hvordan relationen mellem barn og forældre i anbringelsessager påvirker barnets trivsel herunder om børn trives bedre eller dårligere med kontakt til deres forældre. Undersøgelsen peger på, at det i samarbejdet med forældrene er nødvendigt at dykke ned i anbringelsesgrundlaget, da barnets tilknytning og baggrunden for anbringelsen kan variere eksempelvis mellem omsorgssvigt og overgreb.

I rapporten *Samvær mellem børn i anbringelser og deres forældre* (Rasmussen et al. 2023) har i deres undersøgelse ikke kunnet konkludere entydigt, hvad der er det rigtige at gøre i disse situationer, da der ikke kan gives en generel beskrivelse af forældrenes karakteristika i sådanne sager (Rasmussen et al., 2023, s. 39–52).

Fra serviceloven til barnets lov

Ændringen fra Serviceloven til Barnets lov har haft en række ændringer i, hvordan børne- og ungerådgivere skal arbejde med forældre til et barn i en anbringelsessag. Samarbejdet skal styrke forældrenes inddragelse i deres barn sag, og relationen skal også vedligeholdes, hvis det anses for at være til barnets bedste (Social- og Boligstyrelsen, 2024). Børne- og ungerådgiveren har i forbindelse med en anbringelse et ansvar forbundet med at afklare forældrenes støttebehov ud fra § 32 (Barnets lov, 2024). I henhold til § 75 skal forældrene tilbydes en støtteperson i forbindelse med deres barns anbringelse, som skal tage udgangspunkt i at støtte forældrene under en anbringelse (Barnets lov, 2024).

I en anbringelse, hvor forældrene bliver tilbudt støttende indsatser, skal børne- og ungerådgiveren lave en særskilt forældrehandleplan i henhold til § 77, som tager udgangspunkt i den støtte, som forældrene modtager i forbindelse med deres barns anbringelse. Børne- og ungerådgiveren skal i henhold til § 103 (Barnets lov, 2024) støtte vedligeholdelsen af forældre og barn relationen, hvis det er til gavn for barnet. Samtidig skal børne- og ungerådgiveren tage højde for, hvis barnet ønsker at afbryde samværet. Barnet kan afbryde samværet i op til otte uger i henhold til § 103 stk 2 (Barnets lov, 2024). I forlængelse af dette afsnit vil jeg kort præsentere forældrehandleplanen.

Forældrehandleplan et redskab

I anbringelsessager skal kommunen udarbejde en forældrehandleplan, hvor de nødvendige forandringer hos forældrene beskrives. En forældrehandleplan har til formål at dokumentere forandringsprocesser hos forældrene. Den tager ligesom barnets plan og ungeplaner udgangspunkt i barnets behov og situation. Støtten skal tage sigte på at forbedre eller mindske årsagen til anbringelsen med henblik på hjemgivelse eller trygt samvær mellem barn og forældre. På dette grundlag skal forældrehandleplanen iværksættes af socialrådgiveren med et fastlagt mål for forældrene (Schwartz & Seijer, 2020).

En forældrehandleplan skal baseres på en systematisk og målrettet dialog om, hvilke konkrete og målbare resultater der skal opnås, for at forældrene og barnet kan have et trygt samvær eller opnå hjemgivelse. Samarbejdet mellem forældre og børne- og ungerådgiver beskrives

derfor som en forudsætning for at skabe fremskridt og realistiske mål. Forældrehandleplanens ene formål kan være at dokumentere den støtte, der iværksættes. Et andet vigtigt fokus er at skabe en fælles forståelse mellem børne- og ungerådgiver og forældre, hvor indgåede aftaler nedfældes skriftligt. Formålet med forældrehandleplanen er overordnet at styrke samarbejdet mellem myndighed og forældre (Harkes, 2025, s. 200-202).

Med afsæt i samarbejdet har Social- og Boligstyrelsen i 2024 udgivet anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse. Disse vil jeg præsentere i det næste afsnit.

Det gode forældresamarbejde - De 5 anbefalinger

Social- og Boligstyrelsen udgav i april 2024 en rapport med en række anbefalinger til at styrke samarbejdet mellem forældre og professionelle i forbindelse med anbringelsessager. Anbefalingerne tog udgangspunkt i, hvordan samarbejdet kan styrkes og hvilke negative påvirkninger, det kan have for et barn ikke at have kontakt med sine forældre. Modsat rapporten *Samvær mellem børn i anbringelser og deres forældre* (Rasmussen et al. 2023) lægges der vægt på, i Social- og Boligstyrelsens rapport *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) at alle forældre har ressourcer, og som udgangspunkt vil deres barns det bedste. I rapporten fremhæves det, hvilke reaktioner forældre kan være præget af, som kan påvirke samarbejdet med deres barns børne- og ungerådgiver. Forældrenes følelser såsom savn og sorg kunne være noget, som ville påvirke samarbejdet (Social- og Boligstyrelsen, 2024 s. 5).

I rapporten fremhæves fem anbefalinger, som kan føre til et godt samarbejde med forældrene og sikre kvaliteten af samarbejdet. I det første punkt "*Opbyg et inddragende og koordineret forældresamarbejde*" (Social- og Boligstyrelsen, 2024, s. 10) fremhæves det, at forældrene skal inddrages i beslutninger, som vedrører deres barn. I rapporten beskrives det, at samarbejdet kan styrkes ved at inddrage forældrenes perspektiver i barnets sag. Herudover peges der på vigtigheden af koordinering med andre indsatser med det formål at alle involverede fagprofessionelle er enige i løsningerne (Social- og Boligstyrelsen, 2024, s.10).

Den næste anbefaling "*Arbejde ud fra en krise og traumebevidst tilgang*" (Social- og Boligstyrelsen, 2024, s. 14) peger på vigtigheden i, at børne- og ungerådgiveren tager højde for forældrerens efterreaktion på anbringelsen. De påpeger risikoen for, at forældrene kan ende i en form for krise. I anbefalingen fremhæves det, at børne- og ungerådgiveren bærer et

ansvar i at vurdere, hvilke indsatser som skal iværksættes (Social- og Boligstyrelsen, 2024, s. 16).

Den tredje anbefaling “*Anerkend og aktiver forældrenes ressourcer og viden om deres barn*” (Social- og Boligstyrelsen, 2024, s.18) understøtter forældrenes ressourcer, herunder hvordan de bliver arbejdet med og hvilken viden, som forældrene besidder. Børne- og ungerådgiveren skal tage afsæt i en ressourceorienterede tilgang. Den ressourceorienterede tilgang fokuserer på forældrenes styrker og motivation (Social- og Boligstyrelsen, 2024, s.20).

Den fjerde anbefaling “*Tilbyd en tæt og tidlig tilpasset støtte til forældre under anbringelse*” (Social- og Boligstyrelsen, 2024, s. 22) beskriver, hvordan støttebehovet skal afdækkes. Det kan ske gennem udarbejdelsen af en forældrehandleplan. Formålet med denne anbefaling er skabe motivation hos forældrene og samtidig undgå færre konflikter omkring anbringelsen. Børne- og ungerådgiveren skal afklare støttebehovet hos forældrene i forbindelse med en forældrehandleplan (Social- og Boligstyrelsen, 2024, s. 24-25).

I den femte anbefaling “*Opret relationen mellem barn og forældre, hvis det er muligt og til barnets bedste eller unges interesse*” (Social- og Boligstyrelsen, 2024, s. 28) er barnets interesse og trivsel fokuset. Børne- og ungerådgiveren afklarer med afsættet i denne anbefaling, hvordan en kontakt mellem forældre og barn skal støttes. Herudover skal børne- og ungerådgiveren så vidt muligt støtte op omkring relationen til forældrene (Social- og Boligstyrelsen, 2024, s. 30). I anbefalingerne bliver der lagt op til, at forældresamarbejdet har mange facetter, som børne- og ungerådgiveren skal forholde sig.

Anbringelsen - en god eller dårlig forudsætning for et samarbejde

I en rapport udarbejdet af Ankestyrelsen *Støtte til forældre til anbragte børn og unge (2025)* påpeges det, at samarbejdet kan være en udfordring. I sager, hvor barnet er anbragt uden samtykke, kan det være sværere at etablere et samarbejde mellem forældre og myndigheder. Forældre, der er uenige i afgørelsen om anbringelsen, kan opleve samarbejdet som besværligt. Undersøgelser viser, at mange forældre ikke accepterer anbringelsen og ofte kæmper med psykisk sygdom, misbrug og lav IQ, hvilket kan forringe deres selvindsigt og evne til at forstå deres børns behov. Dette kan føre til mistillid og konflikt mellem myndigheder og forældre (Ankestyrelsen, 2025, s.57-64).

Problemfelt

Det viser sig, at samarbejdet med forældre inden for det sociale arbejde – med udgangspunkt i Marianne Skyttes definition af socialt arbejde som “indsatser, som sigter mod at muliggøre alles deltagelse i samfundet” (Skytte, 2013, s. 11) – i høj grad handler om at etablere et samarbejde, der tilgodeser børns rettigheder. Disse rettigheder skal børne- og ungerådgivere sikre i henhold til Barnets Lov (Barnets Lov, 2024).

I rapporterne *Samvær mellem børn i anbringelser og deres forældre* af Rasmussen et al. (2023), *Social- og Boligstyrelsens anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) samt Ankestyrelsens rapport *Støtte til forældre til anbragte børn og unge* (2025) fremhæves det, at forældresamarbejdet ofte er præget af komplekse problemstillinger. Disse skal børne- og ungerådgiveren håndtere med udgangspunkt i forældrehandleplaner og et støttende afsæt. Det stiller store krav til samarbejdet mellem forældre og rådgivere.

På baggrund af dette er følgende problemformulering blevet udarbejdet:

Problemformulering

Hvordan arbejder børne- og ungerådgiveren med forældre omkring et samarbejde, og hvad kendetegner samarbejdet med forældre i anbringelsessager?

Afgrænsning

Dette speciale afgrænser sig til at undersøge, hvordan samarbejdet mellem børne- og ungerådgivere og forældre til børn i anbringelse udspiller sig. Fokus er på børne- og ungerådgivernes perspektiver og deres oplevelser af samarbejdet. Specialet bygger på børne- og ungerådgivernes egne erfaringer og beskrivelser af, hvordan de oplever og håndterer samarbejdet i praksis. Forældre og børn inddrages ikke som informanter, da området vurderes som særligt sårbart.

Kapitel 2: Metode

I det følgende kapitel redegør jeg for mine metodiske valg, herunder min videnskabsteoretiske tilgang. Indledningsvis præsenterer jeg den hermeneutiske videnskabsteori med fokus på, hvordan denne tilgang har informeret og præget mit arbejde med dataindsamling. Dernæst introducerer jeg min anvendelse af kunstig intelligens i form af Copilot, som har fungeret som et redskab i min skriveproces.

Herefter beskriver jeg min intention om at arbejde ud fra en kvalitativ tilgang. Jeg gennemgår litteratursøgning, interviewmetode, præsentation af informanter, interviewguide, etiske overvejelser, meningskondensering og analysestrategi. Jeg redegør desuden for de overvejelser og refleksioner, jeg har gjort mig i forbindelse med litteratur og empirisøgning.

Afslutningsvis beskriver jeg udarbejdelsen af mine interviews, herunder udvælgelsen af informanter og den efterfølgende meningskodning.

Videnskabsteori

Hermeneutikken har sit afsæt i den humanistiske og samfundsvidenskabelige tradition og tog oprindeligt udgangspunkt i fortolkningen af religiøse tekster. I dag anvendes hermeneutikken bredt inden for en række fagområder særligt i kvalitativ forskning, hvor formålet ofte er at opnå en dybere forståelse af menneskers oplevelser, handlinger og udsagn. Hermeneutikken beskæftiger sig med, hvordan menneskers forforståelser spiller sammen med deres handlinger, ytringer, tekster og sociale fænomener. I den hermeneutiske tilgang er forskerens egen forståelse en aktiv del af fortolkningsprocessen. Det betyder, at forskeren må være bevidst om sine egne erfaringer og perspektiver, og hvordan disse kan påvirke fortolkningen (Gilje, 2017, s. 127-139). I mit speciale anvender jeg den hermeneutiske videnskabsteori med erkendelsen af, at mine egne forforståelse uundgåeligt vil præge arbejdet. Jeg ser dog ikke dette som en svaghed, men som en styrke, da det åbner for en mere nuanceret og reflekteret tilgang til mine informanternes fortællinger. Den hermeneutiske tilgang gør det muligt at søge efter mening også i det usagte og at forstå, hvordan informanternes udsagn og handlinger kan tolkes i en større sammenhæng. Jeg er i processen bevidst om, hvordan mine forforståelse kan påvirke analysen, og jeg vil derfor løbende reflektere over samspillet mellem min egen forståelse og den mening, der kommer til udtryk i informanternes udsagn.

Kunstig intelligens

I min specialeskrivning har jeg løbende brugt Copilot gennem AAU til at rette stave- og kommafejl. Copilot har i den forbindelse været et godt redskab i arbejdet med at gøre min tekst mere sprogligt korrekt. Undervejs i skriveprocessen har jeg dog selv gennemgået teksten efterfølgende for at sikre, at alt stod, som det skulle. Når Copilot retter stave- og kommafejl, kan den nemlig også finde på at slette overflødige ord, og det har til tider været problematisk, idet det kan fjerne meningen. Derfor har jeg været opmærksom og fulgt op på ændringerne løbende.

Kvalitativ forskningsmetode

Projektet er konstrueret med afsæt i den kvalitative forskningsmetode. I en kvalitativ metode er den individuelle oplevelse kendetegnet. Den individuelle oplevelse tager altså med andre ord udgangspunkt i, hvordan noget siges, gøres, udvikles og opleves (Brinkmann & Tanggaard, 2015, s. 13-14). I en kvalitativ metode vil formålet være at finde meningen med informanternes perspektiver (Järvinen & Mik-Meyer, 2017, s.10). I en kvalitativ metode vil den induktive tilgang oftest være kendetegnet frem for den deduktive. Den induktive metode tager afsæt i, at forståelser bliver udviklet i sammenhæng med teori og begreber efter den indsamlede empiri. Denne proces har understøttet min tilgang til at indhente viden gennem mine interviews. Min fremgangsmåde har kunne kategoriseres ud fra en tretrins skala, hvor jeg 1) Indsamlede min empiri, 2) mit andet punkt formede sig ud fra transskribering og kodning af temaer gennem interviews 3) punkt tre formede jeg min teori efter mine fund i interviews. I min indhentning af empiri blev jeg undervejs opmærksom på teori, som jeg havde fået kendskab til under semesteret. Jeg vekslede derfor mellem at være induktiv og deduktiv, da jeg lod mine interviews understøtte min teori via. Temaer jeg fandt undervejs.

Litteratursøgning

For at understøtte mine empiriske fund og det videre arbejde herudfra har jeg indsamlet både sekundær og primær empiri. Undervejs i min søgning har jeg løbende vurderet og reflekteret over de anvendte kilder. Den teori, jeg har benyttet i specialet, stammer primært fra undervisningen på 1., 2. og 3. semester. I opbygningen af mit undersøgelsesfelt har jeg anvendt søgedatabaser som Primo, Google Scholar og bibliotek.dk Min primære empiri er baseret på fire kvalitative interviews.

Præsentation af informanter

I søgningen på informanter stillede jeg tre kriterier op:

- 1) Jeg ønskede at interviewe børne- og ungerådgivere.
- 2) De skulle primært sidde med anbringelsessager.
- 3) De skulle primært sidde med børn- og ungesager, hvor de havde kendskab til forældresamarbejde.

Det viste sig at være vanskeligere at finde informanter, end jeg først havde antaget. Flere kommuner blev spurgt, om de kunne deltage i et fokusgruppeinterview, men dette viste sig at være en udfordring, da kommunerne oplever stor travlhed på børne- og ungeområdet. Jeg måtte derfor ændre strategi og lavede derfor et opslag på Facebook. Her fik jeg hjælp fra min omgangskreds til at finde fem potentielle børne- og ungerådgivere, hvoraf én desværre sprang fra. Jeg endte derfor med fire børne- og ungerådgivere. De fire børne- og ungerådgivere varierede i alder og anciennitet, men fælles for dem alle var, at de er uddannede socialrådgivere og arbejder i familieafdelinger. I denne undersøgelse er deres navne og kommune anonymiseret, men jeg er bekendt med deres rigtige identitet. Jeg vil nedenfor præsentere informanterne enkeltvis, da denne gennemsigtighed kan bidrage til en bedre forståelse af deres erfaringer og perspektiver i relation til de spørgsmål, jeg stillede under interviewene.

CE: Er uddannet socialrådgiver fra januar 2025 og arbejder til daglig i Hj Kommune. Hun har før sin afslutning af uddannelse arbejdet som studentermedhjælper i selvsamme afdeling, hvor hun har fået erfaring i, hvordan børnesagerne håndteres.

C: C er uddannet socialrådgiver fra juni 2023. C sidder til daglig i Fr familieafdeling, hvor hun varetager blandede sager, men alt sammen inden for familieafdelingen. Hun sidder både med børne- og ungesager og sager, hvor børn har handicaps.

T: T er en kvinde, som har over 10 års erfaring inden for familieområdet. Til daglig arbejder hun i V Kommune, hvor hun primært sidder med sager, hvor børn er anbragt uden for hjemmet. T har i sin tid som socialrådgiver kun beskæftiget sig med sager inden for familieområdet.

S: Sidder sammen med CE i Hj Kommune, hvor hun har siddet i over to år i deres familieafdeling. S sidder til hverdag med børne- og ungesager, hvor hun sidder med forebyggende sager, tidligt forebyggende og anbringelsessager.

Interview metoden

Et interview er en metode til at opnå indsigt i menneskers livsverden og giver mulighed for at forstå, hvordan informanter oplever begivenheder og fænomener (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 32). Jeg er bevidst om, at mine interviews kun udgør et udsnit af virkeligheden. De er erfaringsbaserede og formet af de overvejelser, jeg har gjort mig på baggrund af min problemformulering og det, jeg ønskede at undersøge (Monrad, 2018, s. 107). Min empiriindsamling er derfor præget af de valg, jeg har truffet undervejs i udarbejdelsen af specialet. Gennem en reduktion af informanternes udsagn har jeg reflekteret over, hvordan dette kan have påvirket forholdet mellem den faktiske virkelighed og den virkelighed, jeg har valgt at fokusere på (Monrad, 2018, s. 108). Min forståelse af eksisterende viden har samtidig været med til at forme min undersøgelse, idet tidligere forskning har hjulpet mig med at identificere, hvad jeg ønskede at dykke ned i. Jeg valgte interviewmetoden, fordi jeg havde en særlig interesse i at undersøge, hvordan børne- og ungerådgivere oplever samarbejdet med forældre. Min antagelse var, at informanterne kunne bidrage med værdifuld viden og perspektiver på, hvordan forældresamarbejdet fungerer i praksis i anbringelsessager.

I planlægningen af interviewene har jeg haft fokus på at respektere børne- og ungerådgivernes tid, da jeg er bevidst om, at deres arbejdsdag ofte er præget af stort arbejdspress. Mine overvejelser tog derfor udgangspunkt i, hvordan interviewene kunne være både korte og meningsfulde. Jeg besluttede, at en varighed på cirka en halv time ville være passende. Dette blev afstemt med informanterne, som alle tilkendegav, at denne tidsramme var acceptabel. Børne- og ungerådgiverne fik desuden mulighed for selv at vælge, om interviewet skulle foregå fysisk eller virtuelt via Microsoft Teams. Halvdelen af informanterne var bosat på Sjælland, og her var Microsoft Teams et oplagt valg. De to øvrige, som er bosat i Hjørring, fik tilbudt både fysisk møde og Microsoft Teams og valgte ligeledes Microsoft Teams.

Med afsæt i, at interviewet foregår i en interaktion mellem mennesker (Brinkmann & Tanggaard, 2015), har oplevelsen med interview over Microsoft Teams været anderledes. Under interviewene var det vanskeligere at opnå den direkte kontakt, som man ville have haft under et fysisk interview, hvor mødet foregår i samme rum. Her ville det være muligt at aflæse mimik, nuancer og andre nonverbale signaler.

Brugen af Microsoft Teams har dog givet mig en mulighed for at fremskaffe interviews og empiri til min analyse, som havde været sværere at anskaffe fysisk på grund af afstand. Samtidig har det givet et bredere spænd i interviewpersonerne, da de er dækkende for flere landsdele og kommuner, hvilket kan have en betydning for perspektiver og tilgange, som kan

være anderledes alt efter, hvor interviewpersonen befinder sig samt den enkelte kommunes strategiske overvejelser i arbejdet.

Endelig oplevede jeg, at det virtuelle interview gav en tryk relation mellem interviewer og interviewperson, da det var muligt at se hinanden og interagere på baggrund heraf, hvilket i følge min mening kan besværliggøres ved et telefoninterview.

Interviewguide

Inden mødet med børne- og ungerådgiverne havde jeg udarbejdet en interviewguide. En interviewguide består af en række spørgsmål, der er udformet med henblik på at understøtte interviewets formål. Interviewguiden har til hensigt at skabe struktur for intervieweren og anvendes ofte i semistrukturerede interviews, da denne form giver mulighed for at vende tilbage til centrale temaer undervejs (Kvale & Brinkmann, 2015). I udarbejdelsen af interviewguiden havde jeg på forhånd besluttet at undersøge, hvordan samarbejdet mellem børne- og ungerådgivere og forældre fungerer i praksis. Dette med henblik på at belyse min antagelse af, at arbejdet med forældre til børn i anbringelse kan være præget af dilemmaer, særligt fordi børne- og ungerådgiverne både skal varetage barnets tarv og samtidig understøtte et samarbejde til forældrene. Derfor fokuserede jeg i udformningen af spørgsmålene på at stille åbne spørgsmål, som gav børne- og ungerådgiverne mulighed for at uddybe deres perspektiver og erfaringer. Temaerne i interviewguiden omhandlede blandt andet: *Hvad kendetegner et godt forældresamarbejde? Hvad vurderer du som det vigtigste i forældresamarbejdet, når det kommer til barnets trivsel?*

Etiske overvejelser forbundet med et interview

Ifølge Svend Brinkmann og Lene Tanggaard (2015) er kvalitativ forskning en værdiladet aktivitet, hvor etisk refleksion er en central del af forskningsprocessen. De har formuleret en række tommelfingerregler, som forskeren bør tage højde for herunder informeret samtykke, fortrolighed og anonymisering af deltagerne (Brinkmann & Tanggaard, 2015). I denne undersøgelse vil børne- og ungerådgiveren fremstå anonymiseret og have et til to bogstaver, som vil indikere, hvornår de i analysen citeres. Herudover har de givet mundtligt samtykke til at deltage i mine interviews.

Meningskondensering

Steinar Kvale og Svend Brinkmann (2015) definerer meningskondensering som en metode, hvor længere udsagn og sætninger kondenseres til kortere formuleringer, der fastholder

essensen af det sagte. Metoden tager udgangspunkt i kodning og har til formål at skabe struktur i det kvalitative materiale (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 269). Kodning beskrives som den proces, hvor data identificeres (Tinggaard & Brinkmann, 2015, s. 484). Teksten opdeles herefter i mindre segmenter. I den åbne kodning er fokus på en induktiv tilgang, hvor koder dannes ud fra datamaterialet. I den lukkede kodning anvendes en deduktiv tilgang, hvor datamaterialet kodes ud fra på forhånd definerede koder (Jacobsen, 2012). Samtidig er meningskondensering en måde at opnå en dybere forståelse af indholdet i informanternes udsagn (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 269)

Jeg har læst mine interviews grundigt igennem og opnået en forståelse af helheden og konteksten ud fra børne- og ungerådgivernes udtalelser. Herefter har jeg opdelt interviewene i sætninger med tydelige pointer. Disse sætninger har jeg efterfølgende omformuleret til kortere og mere præcise meningsenheder, der indfanger essensen af det sagte. I interviewene fandt jeg frem til to overordnet temaer *lovgivning* og *samarbejde*. Til sidst har jeg gennemlæst de kondenserede meninger og udvalgt en række centrale temaer, som jeg vil præsentere:

- Forældresamarbejdet i en dilemmafyldt praksis
- Barnets lov den rammesættende om samarbejdet
- Individuelle vurderinger i en forvejen dilemmafyldt praksis
- Forældrenes manglende erkendelse af begrænsninger
- Forældrehandleplanen en aftale om støtte

Analysestrategi

I udarbejdelsen af min analyse har jeg løbende organiseret den data, jeg havde indhentet, for at kunne indgå i konklusioner. Søren Peter Olsen peger på, at analysen skal "snittes til" med det formål at indfri undersøgelsens formål. Viden bliver løbende konstrueret ud fra de valg, som forskeren træffer i forbindelse med analysen. Analysestrategien kan give en struktur over den vej, som skal til for at forskeren kommer i mål med analysen (Olsen, 2018, s. 145-146).

I analysen har jeg været eksplorativ, da jeg i første fase af min undersøgelse tog udgangspunkt i, hvilke forskningsrapporter der var tilgængelige for at blive klogere på, hvordan jeg kunne forstå, hvordan samarbejdet med børne- og ungerådgivere kan stå i

dilemmaer i samarbejdet med børn i anbringelse (Vitus, 2018, s. 276). Jeg har overvejende været induktiv i min fremgangsmåde, da jeg i udarbejdelsen af undersøgelsen ikke fokuserede på teorien før jeg indhentede interviewdata, men derimod indhentede interviews og herefter kiggede nærmere på, hvilken teori deres udtalelser pegede på (Olsen, 2018, s. 150-151).

Refleksioner over valg

Det kunne have været interessant at interviewe flere informanter og eventuelt supplere med spørgeskemaer eller fokusgruppeinterviews. Min formodning er, at specialet i så fald ville have fået en anden karakter – både i forhold til datagrundlag og tilgang til analysen.

Mit speciale er ikke en stor undersøgelse, men da jeg har udvalgt børne- og ungerådgivere fra forskellige dele af landet, vurderer jeg, at mine fund alligevel har en vis grad af validitet og kan give anledning til refleksion.

Emnet er i forvejen velundersøgt, og det er derfor ikke min ambition at bidrage med banebrydende ny viden. Derimod ser jeg mit speciale som et bidrag, der kan understøtte og nuancere den eksisterende viden om forældresamarbejde i anbringelsessager – særligt med fokus på børne- og ungerådgiverens perspektiv og rolle.

Kapitel: 3 Teoretisk udgangspunkt

I dette kapitel præsenteres de centrale teoretiske perspektiver, som vil fremgå i min analyse af børne- og ungerådgivernes samarbejde med børns forældre i anbringelsessager. Først vil jeg inddrage Bernardo Zackas teori om moralske dispositioner. De moralske dispositioner har til hensigt at understøtte, hvordan frontlinjemedarbejdere udvikler mønstre ud fra organisatoriske pres. Dernæst præsenteres Michel Foucault og hans forståelse af magt og governmentality. Til slut introduceres empowerment begrebet. Teorierne skal skabe rammer for en nuanceret forståelse af, hvordan forældresamarbejdet bliver påvirket gennem dynamikker.

Frontlinjemedarbejderen i mødet med borgeren

I lyset af Bernardo Zackas nyere perspektiv på frontlinjemedarbejderen har jeg fundet det relevant først at inddrage Michael Lipskys teori om frontlinjemedarbejderens møde med borgerne. Michael Lipsky fokuserer på de organisatoriske og strukturelle rammer, som

præger frontlinjemedarbejdernes arbejde, og hvordan disse forhold skaber et krydspres (Christensen, 2021, s. 14-15). Bernardo Zacka har videreudviklet dette perspektiv ved at rette opmærksomheden mod de moralske dilemmaer, som frontlinjemedarbejdere står overfor i en kompleks og dilemmafyldt praksis. Micahel Lipskys teori om frontlinjemedarbejderen beskæftigede sig med ydre forhold (Christensen, 2021, s. 14-15), hvor Bernardo Zackas teori påvirker de indre, som formes i mødet med borgeren (Zacka, 2017). Jeg definerer børne- og ungerådgiveren ud fra et frontlinjeperspektiv, idet rådgiveren i mødet med forældrene som led i et samarbejde påvirkes af strukturelle og organisatoriske rammer. Disse rammer kan medføre, at rådgiveren konfronteres med moralske dilemmaer i sin praksis.

Organisatoriske forhold i en frontlinjepraksis

Michael Lipsky udgav i 1980 bogen *Street-Level Bureaucracy*, hvor han beskrev, hvordan offentligt ansatte også kaldet frontlinjemedarbejdere med direkte borgerkontakt, både fungerer som bureaukrater og som beslutningstagere i mødet med borgerne (Christensen, 2021, s. 14-15). Han pegede på, at socialpolitikken implementeres netop i dette møde, og at medarbejderne må anvende deres faglige skøn for at omsætte lovgivning til praksis (Moesby-Jensen & Moesby-Jensen, 2017, s. 145).

Ifølge Michael Lipsky er dette et paradoksalt forhold, hvor frontlinjemedarbejderen ikke kan imødekomme én parts krav uden at tilsidesætte en andens. I sådanne situationer må frontlinjemedarbejderen anvende sit faglige skøn til at træffe beslutninger, hvilket giver dem en vis magt i forhold til, hvilke ydelser borgeren modtager (Moesby-Jensen & Moesby-Jensen, 2017, s. 146).

En frontlinjepraksis med afsæt i moralske dispositioner

Bernardo Zackas videreudvikling af teorien om frontlinjemedarbejderens praksis er i overensstemmelse med Michael Lipskys teori og peger på, hvordan den direkte kontakt til borgeren kan være et dilemmafyldt felt, hvor frontlinjemedarbejderen står i fronten (Zacka, 2017). I hans værk *When the State Meets the Street* (2017) fremhæver han, at frontlinjemedarbejderen befinder sig i et spænd mellem stat og samfund, hvor de har et ansvar for at implementere politiske tiltag. Frontlinjemedarbejderens præmisser handler i høj grad om at efterleve normative krav, hvor effektivitet, retfærdighed, lydhørhed og respekt. Zacka peger på, at disse normative krav, frontlinjemedarbejderen skal forholde sig til lovkrav, kan føre til krydspres. Han påpeger, at krydspreset kan føre til simplificerede metoder til at tilgå forældrene. Zacka peger på, at børne- og ungerådgiveren kan udvikle

strategier til at navigere i deres arbejde. Ifølge Zacka er det moralske dispositioner, som er patologiske. Han betegner dem som patologiske, da de reducerer synet på borgeren. Han beskriver tre former for moralske dispositioner: The Indifferent, The Caregiver og The Enforcer (Zacka, 2017).

The Indifferent

Den danske betegnelse for "The Indifferent" vil være "ligeglad eller ligegyldighed". Zacka påpeger i sin bog, at den indifferente frontlinjemedarbejder ikke vil være personligt involveret i sager med borgere. Behandlingen vil være distanceret. Zacka påpeger, at denne type frontlinjemedarbejdere vil være effektiv, og retfærdighed vil være en værdi. Den manglende indlevelse i andre menneskers liv kan påvirke dømmekraften, da sagerne er individuelle, og mennesker kommer med forskellige problematikker, som skal tages hånd om (Zacka, 2017).

The Caregiver

Zackas anden moralske disposition omfatter omsorg. En caregiver vil berolige og vejlede samt understøtte en støttende rolle, hvor borgeren kan føle sig hørt. Caregiveren forholder sig til borgerens behov, hvor der ikke fokuseres på effektivitet. For en caregiver er imødekommenhed og respekt vigtige værdier. Retfærdighed vil heller ikke være en værdi, som prioriteres her. En ulempe ved denne tilgang vil være, at borgeren skal udstille sin hjælpeløshed for at få mest mulig hjælp. Dette vil give mindre fokus på borgerens autonomi og selvbestemmelse. Samtidig er det ressourcekrævende for frontlinjemedarbejderen (Zacka, 2017).

The Enforcer

"The Enforcer" på dansk kaldet håndhæveren. Loven vil blive håndhævet, og i den forbindelse er der en distance til borgeren. De vil benytte sammenligninger, når de skal træffe afgørelser. De vil føle sig forbundet med loven og understøtte rollen i at være ansvarlige vedrørende håndhævelsen. Den normative retfærdighed vil være en værdi hos håndhæveren, ligesom respekt er en vigtig del af håndhæverens værdisæt. Imødekommenhed og effektivitet er værdier, som ikke vil blive understøttet. Ulempen ved dette værdisæt er, at borgerens behov vil komme i baggrunden i forhold til hjælp omkring et samarbejde (Zacka 2017).

En flerdimensionel magt

Michel Foucault, en fransk filosof med stor indflydelse på humaniora og samfundsvidenskab, anså magt som relationel og uundgåeligt i det sociale arbejde (Elissassen, 2021). I modsætning til traditionelle opfattelser, hvor magt forstås som noget, man har og udøver oppefra, så Foucault magt som noget, der opstår i relationer og former individets handlemuligheder. Magt handler ifølge Foucault ikke om tvang, men om at strukturere det rum, hvor handlinger er mulige. Det sker gennem viden, normer og institutionelle rammer, som påvirker individets lyst, vilje og valg. Mennesket er frit, men dets frihed er altid betinget af de muligheder og begrænsninger, der eksisterer i en given kontekst (Monrad, 2018, s. 108). Denne forståelse af magt som produktiv og formende snarere end undertrykkende er central i socialt arbejde. Her udøves magt ofte med det formål at støtte individet i at tage ansvar og handle selvstændigt (Villadsen, 2005, s. 192). Samtidig er relationen mellem socialarbejder og klient præget af en asymmetri, hvor den professionelle har adgang til viden og beslutningskraft, som former klientens muligheder (Pedersen, 2021, s. 17-21).

Governmentality eller empowerment i socialt arbejde?

Michael Foucault definerede governmentality som en form for selvstyring hos individet. Individerne skulle ifølge Foucault ikke afgrænses i deres handlinger eller bestemmes over. Han pegede derimod på, at rum eller steder såsom socialkontoret blev et rum, hvor styring skulle få individet til at opnå en selvstyring. Foucault fremlagde i sin teori, at rummene var forhåndsdisponeret. Teorien om de forhåndsdisponerede rum havde til formål at forklare, hvordan individerne kunne blive styret i en bestemt retning, som prægede dem til at ændre deres selvopfattelse, lede dem i en bestemt retning og regulere dem i deres relationer. Magt og viden opfattede han som værende grundlag for denne styringsform (Mikmeyer & Villadsen, 2007, s. 36-47).

I modsætning til governmentality, hvor styring og tankesæt er tæt forbundet, fokuserer empowerment på at styrke individers handleevne og selvforståelse. Empowerment kan ofte kobles til velfærdsarbejde og socialt arbejde med afsæt i, hvordan individer gennem fremmende praksisser kan gennemgå en udvikling. Ud fra en empowerment-tankegang er fokus på ressourcer frem for mangler og fejl. Med dette afsæt tager empowerment-tilgangen udgangspunkt i, at alle mennesker har ressourcer. Ligeledes betragtes empowerment som en form for magt, der skabes i fællesskab (Lundemark & Brok, 2021).

Refleksioner over valg af teoretisk udgangspunkt

I dette speciale har jeg valgt at anvende teoretiske perspektiver med afsæt i Michael Lipskys teori om krydspres hos frontlinjemedarbejdere, Bernardo Zackas teori om moralske dispositioner, empowerment-begrebet samt Michel Foucaults teorier om relationel magt og governmentality. Fælles for disse teorier er, at de beskæftiger sig med frontlinjemedarbejderens møde med borgere, hvor både magt og empowerment kan spille en central rolle i udviklingen af relationer og samarbejde. Jeg er bevidst om, at anvendelsen af disse teoretiske perspektiver i en dansk kontekst kan være præget af kulturelle forskelle, som kan påvirke både forståelsen og relevansen af teorierne. Jeg anerkender desuden, at ikke alle børne- og ungerådgivere nødvendigvis oplever krydspres eller udvikler moralske dispositioner. Derfor er mit fokus ikke på generaliserbarhed, da dette speciale ikke forsøger at beskrive alle børne- og ungerådgivere i praksis en tilgang, der ville være for entydig. Jeg er opmærksom på, at de valgte teorier har et stærkt fokus på socialt arbejde og dets betydning i interaktionen med forældre i anbringelsessager. De har bidraget til min forståelse af, hvordan magtforhold i mødet med forældre kan være afgørende for, hvordan samarbejdet udvikler sig. Gennem disse teoretiske perspektiver har jeg søgt at belyse børne- og ungerådgiverens rolle og arbejde i relationen til forældrene.

Kapitel: 4 Analyseintroduktion

Jeg vil gennem min analyse præsentere en række temaer, som jeg er blevet bekendt med i forbindelse med min kodningsproces. Analysen vil være inddelt i to overordnede afsnit: *Lovgivning og Samarbejde*. De følgende to afsnit vil være opdelt i mindre underafsnit med det formål at tydeliggøre de centrale temaer, som er fremkommet i processen. I min meningskondenserings proces fandt jeg frem til de disse centrale teamer, som gik igen: *Forældresamarbejdet i en dilemmafyldt praksis, Barnets lov den rammesættende om samarbejdet, Individuelle vurderinger i en forvejen dilemmafyldt, Forældrenes manglende erkendelse af begrænsninger, Forældrehandleplanen en aftale om støtte*.

I den første del af analysen vil lovgivningsafsnittet udfolde den empiri, jeg har indsamlet gennem mine interviews, hvor det er kommet frem, at børne- og ungerådgivere befinder sig i et spændingsfelt mellem deres myndighedsrolle og kontakten til borgeren. Det har ført mig til erkendelsen af, at børne- og ungerådgiveren skal anvende sit faglige skøn i implementeringen af lovgivningen i praksis. Herefter vil forældrehandleplaner blive præsenteret, eftersom børne- og ungerådgiverens arbejde med forældre indebærer at udfylde disse planer med fokus på at dokumentere støttende indsatser, mål og ønsker. De støttende indsatser, som forældre tilbydes i forbindelse med deres barns anbringelse, vil også blive behandlet, da det er lovgivningsmæssigt bestemt, at forældre skal tilbydes foranstaltninger, der kan hjælpe dem med at forstå anbringelsen og mindske de problemer, der har ført til den.

I denne anden del af analysen sættes der fokus på, hvordan samarbejdet mellem børne- og ungerådgivere og forældre kan tage form på forskellig vis med afsæt i både inddragelse og kompleksitet. Analysen undersøger, hvordan rådgiverne i praksis må navigere i en rolle, der på én gang indebærer at varetage barnets tarv og samtidig sikre forældrenes inddragelse og perspektiv. Ligesom i den foregående del er afsnittet struktureret i temaer, som er identificeret gennem interviewene. Disse temaer belyser forskellige facetter af forældresamarbejdet og viser, hvordan samarbejdet både kan fremme og udfordre den professionelle praksis omkring anbringelser.

Kapitel: 5 Lovgivning

Den første del af specialets analyse tager udgangspunkt i det overordnede tema *lovgivning* og har et rammesættende fokus på, hvordan forældrehandleplaner anvendes i børne- og ungerådgiverens samarbejde med forældre. Derudover undersøges, hvordan forældrene inddrages med afsæt i dette samarbejde. Analysen vil desuden fokusere på de problematikker, der kan opstå i forbindelse med samarbejdet, særligt med hensyn til sprogbrug, inddragelse og skønsbaserede vurderinger.

Forældrehandleplan er en forudsætning for udvikling

Samarbejdet om en forældrehandleplan skal understøtte de indsatser, der iværksættes med det formål at yde støtte til forældrene (Barnets Lov, 2024). Forældrene skal inddrages i planen med henblik på, at de kan være en aktiv del af udviklingsprocessen (Social- og Boligstyrelsen, 2024). I forældrehandleplanen skal det dokumenteres, hvilke indsatser der iværksættes, og hvilke mål der arbejdes hen imod. I interviewet peger CA på, hvad en forældrehandleplan kan indeholde:

“Eller så kan det også målene blive til, hvordan kan man opretholde en god relation og kende sit ophav, fordi det er så vigtigt, at der stadig er kontakt til ens forældre for at nå trivsel. Hvis der er snak om, at det er forældrenes udfordringer, der gør, at barnet ikke kan være i hjemmet, så vil handleplanen tage udgangspunkt i det. Og så kommer det igen an på, hvad problemerne eller udfordringerne er, hvad den handleplan skulle pege ind imod.”

Målene i forældrehandleplanen kan variere afhængigt af de udfordringer, der ligger til grund for anbringelsen, påpeger børne- og ungerådgiveren. Forældrehandleplanen kan ses som et styringsredskab, hvor målet er at få individer til at blive styret i en bestemt retning. Samtidig peger citatet på, at forældrehandleplanerne udformes med udgangspunkt i forældrenes individuelle ressourcer og de mål, der vurderes som realistiske. Dette placerer forældrene i en situation, hvor de gennem forældrehandleplanen både kan være underlagt en styrende praksis, der sigter mod tilpasning til bestemte normer, og samtidig forventes at være aktive aktører med egne mål, ønsker og ansvar for deres situation. Perspektiverne peger henholdsvis på en governmentality forståelse, hvor forældrehandleplanen kan ses som et styringsredskab, og på en empowerment tilgang, hvor fokus er på at styrke individets handlekraft og ejerskab over eget liv. Børne- og ungerådgiver CA udtaler senere i interviewet, hvordan forældrehandleplanen bør tage afsæt i forældrenes egne ønsker:

“Så allerede igen, inddragelse, inddragelse, inddragelse. Og hvad skal de her mål være? Hvad tænker de selv kunne være realistisk? Så de kan se sig selv i de her mål også, og føle, at de har været med til at lave dem.”

Børne- og ungerådgiver CA udtaler, at inddragelsen i forældrehandleplanen er et vigtigt redskab til at få forældrenes egne meninger og perspektiver frem. Inddragelsen kan betragtes som et redskab, som børne- og ungerådgiveren kan anvende for at give forældrene ansvar og mulighed for at handle ud fra nogle fastsatte kriterier, der kan understøtte deres udvikling. Det sker ikke gennem tvang, men gennem et inddragende afsæt, hvor forældrenes selvstyring bringes i spil. Perspektiverne, som kommer frem i citatet, peger på en empowerment forståelse, hvor det i høj grad handler om at gøre individer frigjorte og selvstændige ved at aktivere deres motivation. Det inddragende afsæt kan anskues som en faktor, der bidrager til at skabe motivation, idet forældrene får mulighed for at opnå selvbestemmelse over eget liv.

Samtidig fungerer forældrenes "mål" som en form for kategorisering af de områder, hvor der vurderes at være mangler i forældreskabet, som har ført til anbringelsen. Målene kan være knyttet til bestemte kategorier, såsom "den relationelle del" eller "forældrenes egne ressourcer", som CA nævner i det tidligere citat. Dette kan ses i forlængelse af teorien om, at forældre handler ud fra en styring, hvor de oplever sig som frie og selvbestemmende, men i virkeligheden handler inden for rammerne af samfundets normer for, hvad en "god forælder" er. Set i dette lys kan det forstås gennem et governmentality-perspektiv, hvor forældrehandleplanen fungerer som et styringsredskab, der skal få forældrene til at indordne sig en bestemt adfærd, en adfærd, der afspejler samfundets normer for, hvad det vil sige at være en god forælder. Handleplanens mål bliver dermed ikke blot individuelle, men også formet af samfundets definitioner og forventninger (Børns Vilkår, 2023).

Det inddragende afsæt i forældrehandleplanen skal tage højde for, at forældrene føler sig inddraget i deres mål og indsatser, hvor udvikling er formålet med handleplanen. Børne- og ungerådgiver S uddyber: *"Jeg tænker, det er relevant. Man kan sige, det er jo dem, forældrene, der har den største indflydelse på deres barns liv. Og selvfølgelig skal de jo også have mulighed for at få en handleplan, hvor de kan udvikle sig."* I følge børne- og ungerådgiver S har forældrene stor indflydelse på deres barns liv, og deres perspektiver skal derfor dokumenteres. Hun uddyber: *"Det er simpelthen så vigtigt for dem, at det giver mening."* Børne- og ungerådgiveren understreger her, at forståelsen af forældrehandleplanen skal give mening for forældrene. Meningsskabelsen omkring handleplanen bør tage

udgangspunkt i en inddragende tilgang, hvor der tages højde for forældrenes ressourcer og forståelseshorisont hvilket stemmer overens med et empowerment orienteret afsæt.

En udfordring, som børne- og ungerådgiver T peger på, er, at forældre kan komme til at tale hende efter munden i forbindelse med udarbejdelsen af en forældrehandleplan:

“Ja, det har jeg, men jeg synes jo, at nogle gange kan jeg godt sidde med en følelse af, at jeg bare bliver talt efter munden. ” At blive *“talt efter munden”* kan tyde på, at nogle forældre har svært ved at forstå formålet med forældrehandleplanen. En udvikling hos forældrene kan derfor være vanskelig at opnå, da manglende forståelse kan betyde, at de ikke ser meningen med at skulle gennemgå en forandringsproces. Det peger på, at forældrenes ressourcer spiller en væsentlig rolle i, hvordan børne- og ungerådgiveren vurderer støttebehovet. I rapporten *Støtte til forældre til anbragte børn og unge (2025)* udarbejdet af Ankestyrelsen kan forældrenes manglende ressourcer være en medvirkende årsag til dårligere inddragelse og kommunikation (Ankestyrelsen, 2025).

Forældrehandleplanen et dilemmafyldt perspektiv

I forlængelse af kommunikationen mellem forældre og børne- og ungerådgiver i forbindelse med forældrehandleplanen peger T på et dilemma i at formulere planen i et respektfuldt sprog:

“Der skal også være en form for respektfuldhed med, når moren skal læse om sig selv. Når barnet en gang vælger måske at få en aktindsigt, at skal læse om sig selv og sin mor. Så jeg synes, de der forældrehandleplaner, de er pisse svære. Fordi du ved jo godt, nogle gange, så er det bare totalt urealistisk.”

Børne- og ungerådgiver CA udtaler et andet dilemma i forbindelse med hendes interview:

“Der skal jo være en vis selvindsigt på hos en selv, kan man sige, for at man kan komme videre. Og hvis den ligesom ikke er der, ja, så kan de godt være uenige, og så er det nogle gange igen der, hvor man så skal tage et skridt tilbage og sige, at det her så er et for stort mål.

I citaterne uddyber børne- og ungerådgiverne de dilemmaer, der kan opstå i forbindelse med udarbejdelsen af en forældrehandleplan, hvor sproget skal være respektfuldt, og hvor forældrenes ressourcer herunder deres selvindsigt skal være til stede. Sprogets betydning er et

aktuelt tema, da både forældre og børn i dag har mulighed for at søge aktindsigt i deres sager (Larsen, 2025, s. 230). Hvis sproget ikke opleves som respektfuldt, kan det føre til, at forældrene føler sig stigmatiseret (Goffman, 1975) eller ikke anerkendt eksempelvis ved at blive fremstillet som "dårlige forældre" (Larsen, 2025). Børne- og ungerådgiver T beskriver, at det kan være urealistisk at formulere handleplanen i en pæn tone, hvilket kan skyldes de handlinger, forældrene har udvist i relation til deres barn. Børne- og ungerådgiveren kan derfor være nødt til at beskrive hændelsesforløb og vurdere forældrenes kompetencer og relation til barnet. Handleplanen skal dermed give forældrene indsigt i deres forbedringspunkter og danne grundlag for videre udvikling.

I forældrenes videre udvikling med udgangspunkt i forældrehandleplanen påpeger børne- og ungerådgiver S det som en nødvendighed med forældrenes egen inddragelse: *"Fordi der er mange ting, som lovgivningen kan have en fin hensigt med, men det er også relevant at spørge de partnere, som er inde i sagen."* Børne- og ungerådgiver S uddyber i citatet, hvordan hun oplever at perspektiverne er vigtige i en forældrehandleplan. I de foregående citater har hun ligeledes udtalt, at forældre skal *"have en mulighed"* for at *"udvikle"* sig ud fra forældrehandleplanerne. Citaterne peger på, at børne- og ungerådgiverne skal varetage krav og opfattelser fra forskellige perspektiver, som kan gå ind og være afgørende i deres arbejde. Samtidig skal de løbende revurdere forældrehandleplanen med udgangspunkt i forandringer.

Børne og ungerådgiver CE udtaler: *Når vi reviderer i det så snakker vi om det samme. Er der noget der skal ændre sig? Er der noget vi skal have skrevet på? Hvad er det vi skal have som næste skridt? Og så på et eller andet tidspunkt, kan vi jo snakke ind i, at der er flere ting der skal på. Og samværet kan ikke skrues ud. Og så er vi på vej hen mod en hjemgivelse."*

Børne- og ungerådgiver CE udtrykker i sit citat, at forældrehandleplaner udformes og revurderes med udgangspunkt i forældrenes aktuelle livssituation. Det antyder, at handleplanerne er dynamiske og kan ændres i takt med, at forældrene gennemgår en udvikling. I citaterne fremgår det desuden, at børne- og ungerådgiverne arbejder i et krydspres mellem organisatoriske krav, lovgivning og forældrenes egne perspektiver. I en governmentality forståelse handler det ikke kun om styring, men også om at skabe betingelser for, at individet på sigt kan styre sig selv. I denne kontekst bliver forældrehandleplanen et

redskab til at påvirke forældrenes forståelse og adfærd, så de på sigt kan tage ansvar for deres egne handlinger og ændre de forhold, der har ført til anbringelsen.

Børne- og ungerådgivere særligt fokus på forældrenes forbedringspunkter.

Forældrehandleplanen bliver dermed et styringsredskab, hvor forældrene gennem en struktureret indsats kan arbejde hen imod eksempelvis en hjemgivelse. Målet er, at forældrene gennem denne proces opnår en form for selvstyring. Børne- og ungerådgiverne arbejder under Barnets Lov (2024), som foreskriver, at der skal udarbejdes en handleplan for forældrene, der tager højde for de iværksatte indsatser.

I mine interviews fremgår det dog, at børne- og ungerådgiverne oplever udfordringer i dette arbejde. Flere informanter beskriver det som frustrerende, at forældre kan fravælge handleplanen, og at de ofte ikke overholder aftaler eller blot siger det, de tror, børne- og ungerådgiveren vil høre. Børne- og ungerådgiver T udtrykker en frustration over, at handleplanen ofte står alene uden tilknyttede indsatser: *“Og der mangler jeg måske lovgivning. Hvis der skal være en forældrehandleplan, så skal fandme også følge en familiebehandler eller en terapeut med. Det burde bare være skrevet ind. Når der bliver aktiveret en forældrehandleplan, så burde der også blive aktiveret en familiebehandler eller en terapeut, eller en coach.”*

Børne- og ungerådgiverens faglige skøn

Børne- og ungerådgiveren skal i arbejdet med forældre løbende træffe beslutninger baseret på vurderinger, der foretages med udgangspunkt i oplysninger og videns former. Disse vurderinger betegnes som et *fagligt skøn*. Et fagligt skøn forstås som en professionel vurdering, der trækker på forskellige former for viden og oplysninger (Monrad & Sørensen, 2025, s. 153). Børne- og ungerådgivere skal i deres arbejde trække på det faglige skøn i forbindelse med samarbejdet med forældre eftersom indsatser kan implementeres. Det faglige skøn påvirkes af børne- og ungerådgiverens egne holdninger og kan præge det professionelle i arbejdet. Børne- og ungerådgiverenes erfaringer kan gå ind og danne et grundlag for, hvad en god forælder er, og hvad denne skal kunne indeholde. Samfundets rolle præger opfattelserne af det gode forældreskab, og hvordan børnenes trivsel kan påvirkes af deres forældre. Børne- og ungerådgiveren kan være præget af egne sociale og kulturelle forestillinger, som kan præge, hvordan deres skøn ud fra det forældresamarbejde (Monrad & Sørensen, 2025, s. 161).

Forældrenes ressourcer skal børne- og ungerådgiveren som tidligere nævnt gå ind og vurdere. Det tager udgangspunkt i barnets lov, som er et af de centrale temaer, som børne- og ungerådgiverene kommer ind på interviewene. Det kan gå ind og påvirke samarbejdet, hævder flere af informanterne, idet, at der ligges op til, at den enkle børne- og ungerådgiver skal bruge sit faglige skøn i vurderinger, hvor upræcise lovbestemmelser står skrevet (Monrad & Sørensen, 2025, s. 154). Børne- og ungerådgiver CA påpeger, hvordan den enkle børne- og ungerådgiver skal benytte sit faglige skøn:

“Man kan sige, at det der er, det er jo så ikke noget særligt i lovgivningen, men det der er ved lovgivningen, det er jo netop det her med, at det er skønsbaseret. Altså at det skal være op til hver enkeltes sag om, hvordan du arbejder med lovgivning”

Den skønsbaserede tilgang understøtter børne- og ungerådgiver T også i sit interview, hvor hun omtaler, hvordan det faglige skøn kommer til udtryk i samværssager. Uddrag af interview T: *“Men altså, hvad havde den her mor, banket sit barn halvt ihjel, eller begået seksuelle overgreb, så har der ikke været nogen tvivl om, at så har vi sagt, nul samvær. Aldrig nogensinde”*

Det kommer til udtryk i dette citat, at børne- og ungerådgiverens faglige skøn er klart og konkret. Som tidligere nævnt er det faglige skøn præget af erfaringer og holdninger, som børne- og ungerådgiveren har med sig. I dette eksempel bliver det tydeligt, at børne- og ungerådgiveren har erfaring med sager, hvor børn har haft samvær med forældre, som har haft voldelig adfærd eller begået overgreb. Hendes erfaringer påvirker derfor afgørelsen om, hvorvidt et barn ville trives i lignende relation. I barnets lov § 105 er det defineret, at børn ikke må have samvær med personer, som har begået overgreb. Ligeledes er det defineret, at børne- og ungerådgiveren skal afbryde kontakt og samvær i tilfælde af, at barnets trivsel og udvikling er i fare. Børne- og ungerådgiverens vurdering skal tage afsæt i, hvorvidt barnets trivsel og udvikling vil være til fare i forbindelse med vold i hjemmet (Barnets lov, 2024).

Til forskel fra et faglig skøn, hvor vurderingen lå på, hvorvidt samværet mellem forældre og barn skulle fortsætte, kommer børne- og ungerådgiver CA ind på i interviewet, hvordan inddragelse af forældrene i børne- og ungesager kan variere ud fra den enkle børne- og ungerådgivers vurdering: *“Der kan man hurtigt komme til at sige, at jeg har holdt en samtale eller to, og så har jeg egentlig inddraget. Men har du så lavet mangelfuld eller har du reelt set forsøgt”*

I relation til det andet citat, hvor børne- og ungerådgiverens skøn er faglig argumenteret med det grundlag, at det kan være til barnets bedste ikke at have samvær med voldelige forældre, peger dette eksempel på, at det faglige skøn kan variere ud fra børne- og ungerådgiverens holdninger til, hvornår forældrene er blevet inddraget. Med det inddragende afsæt tyder det på, at børne- og ungerådgiveren kan give en forskellig behandling af forældre i samarbejdet, da børne- og ungerådgivere kan have forskellige holdninger og erfaringer, som kan præge deres vurderinger. Børne- og ungerådgiver T kommer med et eksempel, hvor hendes egen holdning er på spil i, hvad hun selv mener er rigtig for barnet.” *Hvis jeg ud fra mit perspektiv, så ville jeg tænke, at det bedste for det her barn ville være, hvis der ikke var kontakt mellem mor og barn.*”

Børne- og ungerådgiver T fremhæver kompleksiteten, som i høj grad er præget af hendes egne forestillinger om, hvad en god forælder er. Michael Lipsky understreger i sin teori om frontlinjemedarbejdere, at et grundlæggende krav til disse medarbejdere er, at de skal kunne benytte deres faglige skøn i implementeringen af lovgivningen i praksis.

Børne- og ungerådgiveren må derfor betragtes som en frontlinjemedarbejder, der møder borgeren altså forældrene i et møde, hvor ansvaret ligger hos rådgiveren for at omsætte barnets lov til et individuelt samarbejde med forældrene.

Forældrehandleplanen en støttende indsats

De støttende indsatser skal implementeres i en forældrehandleplan, hvor det fremgår, hvilke indsatser der er iværksat på baggrund af børne- og ungerådgiverens vurdering af forældrenes støttebehov (Social- og Boligstyrelsen, 2023). Støtten kan variere afhængigt af, hvad der vurderes at kunne hjælpe forældrene med at styrke deres ressourcer i forælderrollen. Som nævnt i indledningen kan der være mange årsager til en anbringelse, og det understreges i Social- og Boligstyrelsens rapport *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) har til formål at styrke dem i deres rolle som forældre.

En støttekontaktperson kan blive tilknyttet i anbringelsessager til at hjælpe familier med at varetage barnets omsorg (Barnets lov, 2024). I mine interviews kommer det løbende frem, at i mange forældrehandleplaner bliver der tildelt en støttekontaktperson i henhold til § 75 (Barnets lov, 2024). Børne- og ungerådgiver CE fortæller i interviewet, hvordan den “tilpassede” støtte skal tage udgangspunkt i forældrenes behov:

"fx at mor skal deltage i kursus om barnets diagnose, at hun har en §75-støtteperson, og at hun skal være tryk i samarbejdet. Vi fordeler ansvaret tydeligt: mit ansvar er at indstille hende til kurset, hendes ansvar er at møde op, og kurset har ansvar for selve undervisningen."

Børne- og ungerådgiver CE giver udtryk for, at hun skal balancere mellem en støttende indsats til moren og krav til morens deltagelse i kurset. Børne- og ungerådgivere CE udtaler, at moren skal være *"tryk i samarbejdet"*, men samtidig har moren et *"ansvar"* forbundet med deltagelse i kurset. Denne ansvarliggørelse pointerer børne- og ungerådgiver T også: *"Det giver jo pisse god mening, at de skal arbejde med nogle ting, for de skal fandme også i arbejdstøjet"*

Begge børne- og ungerådgivere peger på, at forældrene i modsætning til *Social- og Boligstyrelsens anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) også selv har et ansvar for deres egen udvikling. Som børne- og ungerådgiver T udtrykker det, *"skal de også i arbejdstøjet"*. Hun henviser dermed til det ansvar, som forældrene selv har i forhold til at udvikle sig i tråd med de indsatser og mål, som bliver opstillet i en forældrehandleplan. Dette kan forstås som en form for selvstyring, som forældrene forventes at opnå.

I et citat fra børne- og ungerådgiver CE fremgår det desuden, at der opstår et magtforhold i relationen mellem rådgiver og forældre, som bliver asymmetrisk. Der opstår en form for *"ansvarsfordeling"* i forhold til, hvem der tager sig af hvad. Begge citater indikerer, at børne- og ungerådgiverne yder støtte til forældrene eksempelvis ved at tilbyde kurser, som kan hjælpe dem med at forstå deres barns diagnose. Samtidig definerer børne- og ungerådgiveren, hvad forældrenes rolle indebærer, og hvordan de skal tage ansvar. Dette stemmer overens med *governmentality*, hvor individet gøres ansvarlig for sin egen udvikling. Det tyder således på, at forældrene i nogen grad gøres ansvarlige for deres egen udvikling, samtidig med at børne- og ungerådgiveren har et ansvar for at støtte denne proces.

Forældrenes udvikling kobles til deres egne ressourcer og til deres medinddragelse i forståelsen af, hvorfor deres barn er blevet anbragt. Børne- og ungerådgiveren pålægger forældrene et ansvar, idet det ofte fremstilles som deres skyld, at barnet er blevet anbragt uden for hjemmet. Børne- og ungerådgiver T udtaler i et citat, hvordan hun pålægger forældrene ansvaret: *".....Altså, i 98 procent af tilfældene, så er det jo forældrenes, altså, så er de jo årsag til, at børnene er der, hvor de er."*

Børne- og ungeråd giver T fremhæver i interviewet, hvordan hun placerer ansvaret hos forældrene. Eksempelvis udtaler hun: *“98 % af tilfældene”*. Hun ser i denne sammenhæng bort fra forældrenes ressourcer, som Social- og Boligstyrelsens *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) ellers understreger, at børne- og ungerådgiveren bør tage højde for i samarbejdet med forældrene.

I udtalelsen fremgår det også, at hun sammenligner forældrenes roller i deres barns anbringelse med andre sager. Ifølge Zacka er dette en strategi, som børne- og ungerådgivere kan udvikle under længerevarende pres. Zacka beskriver denne strategi som en måde, hvorpå frontlinjemedarbejderen kan distancere sig følelsesmæssigt fra sagen. Ud fra Zackas teori om moralske dispositioner kan det tolkes, at børne- og ungerådgiveren har indtaget rollen som *the enforcer*.

Hun sammenligner anbringelsessagerne med hinanden og udviser ikke imødekommenhed, idet hun pålægger forældrene skyld og ikke anerkender deres ressourcer. Det må derfor antages, at der er risiko for stigmatisering, idet forældrene tillægges negative egenskaber eksempelvis gennem udtalelser som: *“de er jo årsag til, at børnene er, hvor de er”* (Goffman, 1975). Ved at placere skylden hos forældrene bidrager børne- og ungerådgiveren til en fortælling, hvor forældrene fremstår som årsagen til anbringelsen.

Støttende indsatser med afsæt i forældrenes ressourcer

Børne- og ungerådgivere skal på den ene side varetage barnets tarv og på den anden side iværksætte og understøtte et forældresamarbejde, hvor forældrenes ressourcer anerkendes og bringes i spil som led i deres videre udvikling (Barnets Lov, 2024).

Som det fremgår af citatet ovenfor, kan samarbejdet dog være præget af børne- og unge rådgiverens tidligere erfaringer med forældre, hvilket kan påvirke relationen og tilgangen i det videre arbejde. Dette bliver tydeligt, når børne- og ungerådgiver T deler et konkret eksempel fra praksis:

“Altså, nogle gange kommer man til at overse det, fordi man jo personligt har nogle holdninger til at forældre, at nogle forældre, det kan jeg ikke tænke dig, hvis du tænker fx hende der med borderline-moren, hun fortjener fandme ikke at have sit barn, fordi hun måske kan gøre mere skade.”

T beskriver, hvordan hendes egne personlige holdninger præger arbejdet med forældrene. Hun sammenligner igen forældrene med tidligere erfaringer, i dette tilfælde en mor med borderline-diagnose, hvilket indikerer, at hendes vurderinger påvirkes af tidligere møder med lignende sager. Hendes udtalelse bærer præg af, at hun har svært ved at adskille det

personlige fra det professionelle, hvilket kan få betydning for relationen til forældrene. Det tyder på, at T har udviklet en strategi, hvor hun undgå personlig involvering i mødet med forældrene. Dette kan tolkes som en enforcer-strategi, som Zacka (2017) beskriver, hvor børne- og ungerådgiveren primært handler ud fra lovgivningens rammer og i mindre grad inddrager forældrenes perspektiver og ressourcer i sine overvejelser. Det må derfor antages, at denne tilgang kan skabe en form for distancering i samarbejdet med forældrene, hvis de mødes af en børne- og ungerådgiver, der ikke engagerer sig følelsesmæssigt og ikke formår at se bag om forældrenes problemstillinger. Problemstillingerne børne- og ungerådgiveren T ser i samarbejdet udtaler hun i nedenstående citat

“Så i mine overvejelser, der var det faktisk punkt nummer et, det var faktisk, at jo længere afstand, så mor ikke kan komme og hente barnet. Og punkt to, det skulle være et særligt behandlingssted, som både kan rumme barnet og den her mor, og den her vilde adfærd, som hun har. Det var faktisk mine to vigtigste punkter i det. Fordi vi er nødt til bare også at sige, at mor er en del af barnets liv. Og det er en faktor, vi er nødt til at forholde os til. Men vi kan måske begrænse det i et lidt omfang, så vi kan arbejde med det her barn. Jeg ved ikke, om det giver mening.”

Børne- og ungerådgiver T udtaler, at hun på den ene side skal varetage barnets behov og sikre dets trivsel, som det fremgår af barnets lov (2024), blandt andet ved at kunne *“arbejde med barnet”*, som hun selv formulerer det. På den anden side anerkender hun, at *“mor er en del af barnets liv”*. Hun anerkender dermed moderens tilstedeværelse, men udtrykker samtidig et ønske om at beskytte barnet mod moren. Dette skaber et kan skabe et krydspres i hendes arbejde, da hun både skal sikre barnets trivsel og udvikling og samtidig inddrage forældrene i samarbejdet. Det tyder på, at der opstår en balancegang i vurderingen af, hvad der er til barnets bedste. Børne- og ungerådgiveren skal ikke blot varetage barnets tarv, men også sikre et forældresamarbejde, der er præget af gennemsigtighed og inddragelse.

Det antydes dog, at denne gennemsigtighed kan være fraværende i det konkrete tilfælde, hvor børne- og ungerådgiveren vælger et anbringelsessted med større geografisk afstand til moren. I Social- og Boligstyrelsens rapport *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) peges herpå, at der netop bør være gennemsigtighed i samarbejdet med forældrene. Det fremgår ikke tydeligt, om moren er bekendt med årsagen til placeringen af anbringelsesstedet, hvilket kan indikere, at hun muligvis ikke er blevet inddraget i beslutningen. Det kan antages, at børne- og ungerådgiveren i det konkrete eksempel varetager barnets rettigheder ved at sikre stabile rammer, hvor morens adfærd som potentielt kan skabe utryghed og ikke får negativ indflydelse på barnet. Det må derfor antages, at børne- og

ungeråd giveren i den givne situation skal vurdere, hvad der kan stride imod barnets rettigheder til trykke og stabile forudsætninger for udvikling og trivsel (Barnets Lov, 2024). Med afsæt i Barnets Lov har børne- og ungeråd giveren en myndighedsposition, hvor hun kan vurdere, hvad der er til barnets bedste ud fra en individuel vurdering. Det kan derfor forstås som en styringsform ud fra et governmentality perspektiv, hvor lovgivningen fungerer som rammesættende for morens indflydelse på hendes barn.

Den støttende indsats en forudsætning for udvikling

De støttende indsatser til forældre skal tage udgangspunkt i både barnets behov og forældrenes ressourcer i forældreskabet. Børne- og ungeråd giver T beskriver i et citat, hvordan hun forstår og arbejder med støttende indsatser:

“Så jeg kigger på, hvordan jeg får dem til at forstå at arbejde med, at det er den her struktur, vi skal have frem. Det bruger jeg rigtig meget tid og energi på, fordi jeg tror, det er rigtig vigtigt, at selvom man er kognitivt dårligt, vil de fleste det bedste for deres børn. Nogen kan mere, nogen kan mindre.”

I citatet peger børne- og ungeråd giveren på, at forældrenes ressourcer er afgørende for, hvordan der arbejdes med dem. Hun understreger samtidig, at alle forældre har potentiale; nogle kan mere, andre mindre. Dette afspejler en anerkendende tilgang (Juul, 2025), hvor forældrene mødes med respekt og tro på deres udviklingsmuligheder. En sådan tilgang er en forudsætning for, at forældre kan udvikle sig ud fra et empowerment perspektiv (Andersen & Brok, 2021, s. 107). Børne- og ungeråd giveren fremhæver, at mødet med forældrene bør tage afsæt i deres individuelle ressourcer og livssituation. Det kan derfor formodes, at børne- og ungeråd giveren skal have en bred vifte af tilgange og en forståelse for det enkelte menneskes baggrund og forudsætninger. Dette perspektiv er også i tråd med et governmentality perspektiv, hvor forældrehandleplanen fungerer som en rammesættende mekanisme for, hvordan forældrene skal arbejde med de støttende indsatser.

I forlængelse af interviewet med børne- og ungeråd giver T uddyber hun, hvordan hun ser på forældre, der ikke ønsker en forældrehandleplan med udgangspunkt i en støttende indsats. Hun udtaler: *“Nej, det kan godt være, du ikke gider det, men den skal sådan set laves.”* Citatet illustrerer, hvordan det i forældresamarbejdet kan være udfordrende at arbejde med forældre, som ikke ønsker at modtage støtte i forbindelse med anbringelsessager. Udtalelsen “den skal sådan set laves” antyder et magtforhold mellem børne- og ungeråd giveren og forældrene. Ifølge Foucault er der tale om en asymmetrisk relation i frontlinjearbejdet, hvor

børne- og ungerådgiveren som myndighed udøver styring gennem sin position. Denne form for styring som citatet peger på, kan medføre, at børne- og ungerådgiveren ikke i tilstrækkelig grad tager højde for forældrenes følelsesmæssige reaktioner noget som Social- og Boligstyrelsen rapport *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) netop anbefaler.

Med udgangspunkt i både citatet og styrelsens anbefalinger kan der derfor opstå en risiko for, at forældrene ikke mødes med en anerkendende tilgang, hvilket kan mindske deres mulighed for udvikling og samarbejde (Andersen & Brok, 2021, 107). Den måde, hvorpå børne- og ungerådgiveren omtaler og taler til forældrene, kan desuden opleves negativt – både af forældrene selv og potentielt også af deres børn. I kontrast hertil udtaler børne- og ungerådgiver S i sit interview: *“Men jeg tænker, at det med forældresamarbejdet, at der skal man bare altid gøre en indsats, så det handler om det meget menneskelige og det etiske.”* Her fremhæver rådgiver S det menneskelige aspekt i mødet med forældrene og udviser forståelse for deres livssituation og de faktorer, der kan have ført til anbringelsen. Hun er bevidst om ikke at stemple forældrene som “dårlige”, hvilket kan relateres til Goffmans (1975) teori om stigmatisering.

Delkonklusion

I den første del af analysen har mine analytiske fund peget på, hvordan samarbejdet mellem børne- og ungerådgiveren og forældrene kan blive påvirket af mange forskellige perspektiver, særligt i relation til de lovmæssige krav. Der er blandt andet fremkommet indikationer på, at børne- og ungerådgiveren i samarbejdet med forældre har en ansvarsbærende rolle i at følge lovgivningen, hvor barnets tarv skal vægtes højest (Barnets Lov, 2024). Derudover har analysen vist, at det faglige skøn, som børne- og ungerådgiveren anvender i sagsbehandlingen, kan være præget af egne erfaringer. Dette kan både have en positiv og negativ indvirkning, da erfaringer kan være baseret på viden, men også på tidligere mønstre, som kan farve samarbejdet med forældrene. Forældrehandleplanerne udgør en rammesættende del af det videre samarbejde, hvor børne- og ungerådgiveren skal dokumentere de indsatser, der iværksættes for at modvirke anbringelsesårsagen. Her spiller sproget en væsentlig rolle, da det kan være en medvirkende faktor til, om børne- og ungerådgiveren utilsigtet bidrager til en stigmatiseringsproces. I og med at barnets lov skal balanceres med den enkelte forælders ressourcer, peger det på, at børne- og ungerådgiveren gennem sit faglige skøn skal vurdere, hvordan støttende indsatser bedst muligt kan hjælpe forældrene med at opretholde et samarbejde. Barnets lov fungerer dermed som en rammesættende faktor, som børne- og ungerådgiveren skal navigere indenfor, og det kan derfor variere, hvordan loven fortolkes og implementeres i samarbejdet med forældrene.

Kapitel: 6 Samarbejde

Som det fremgik af det foregående kapitel, er børne- og ungerådsgiveren en myndighedsperson med ansvar for at sikre, at barnets forudsætninger for trivsel og udvikling bliver opfyldt. Et velfungerende samarbejde med forældrene kan være en forudsætning for, at anbringelsen opleves som tryk og mindre konfliktfyldt for barnet understreges i en Social- og Boligstyrelsens rapport *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) Et sådant samarbejde skal med afsæt i en inddragende tilgang tage højde for, at både barnets inddragelse, samt rettigheder og forældrenes udvikling kan understøttes gennem aktiv deltagelse og dialog. Børne- og ungerådsgiveren indtager en myndighedsrolle, som kan præge samarbejdet i forskellige retninger både positivt og udfordrende. I det følgende kapitel vil samarbejdet blive analyseret ud fra en række perspektiver, som har til hensigt at udfolde samarbejdets perspektiver.

Barnets advokat i et komplekst samarbejde

Børne- og ungerådsgiveren T forstår sig selv som barnets advokat. Hun udtaler: *“Og så bliver jeg jo barnets advokat, og det siger jeg også – at jeg er barnets advokat. Så jeg er barnets talerør.”* I følgende citat uddyber hun, hvorfor hun opfatter sig selv som barnets advokat:

”Ja. Jeg har en mor, som har været ved at slå sine tre børn ihjel for en del år siden. Hun var i en psykose fordi hun havde været udsat for noget rigtig voldsomt af sin kæreste.... Han havde fyldt hende op med stoffer, og hun havde ikke sovet i mange, mange, mange døgn, og han havde smadret hende, og lige pludselig... så får hun en voldsom stofpsykose, og børnene bliver jo panik-anbragt.”

Citatet italesætter børne- og ungerådsgiverens ansvar for at varetage barnets tarv og fungere som barnets advokat. Udtalelsen antyder, at børne- og ungerådsgiverens myndighedsrolle (Bülow & Leth, 2022) indebærer et ansvar for barnets beskyttelse og udvikling, hvor et forudsætningskrav er, at børn skal vokse op under trygge rammer for at kunne trives og udvikle sig (Barnets lov, 2024). I børne- og ungerådsgiverens udtalelse om moderens situation fremstår hun anerkendende over for de erfaringer, som har påvirket moderens forældreevne. I Social- og Boligstyrelsens rapport *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) opfordres børne- og ungerådsgivere til at anerkende forældre ud fra deres ressourcer og inddrage dem, hvor det er muligt. Børne- og ungerådsgiverens rolle i

samarbejdet må således inkludere en indsats for at se bag forældrenes adfærd og identificere deres ressourcer i forældreskabet (Social- og Boligstyrelsen).

Forældrenes ressourcer i samarbejdet kan dog komme under pres, hvis deres barn fravælger samvær. I sådanne tilfælde kan børne- og ungerådgiveren, jf. Barnets Lov §103, stk. 2 (Barnets lov, 2024), suspendere samværet i op til otte uger (Social- og Boligstyrelsen, 2024, s. 106). Børne- og ungerådgiver CE fortæller om en sag, hvor et barn ønskede at afbryde samvær: *“Fordi pigen ikke ønsker at se hende længere.”*

Børne- og ungeudvalget har truffet afgørelse om intet samvær mellem forældre og barn med baggrund i, at pigen ikke ønsker at se sine forældre. I Social- og Boligstyrelsens rapport *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) kan det formodes, at det ikke er i barnets interesse at fastholde samværet, og at relationen derfor ikke skal understøttes af børne- og ungerådgiveren, medmindre barnet på et senere tidspunkt ændrer holdning. Dette peger på, at børne- og ungerådgiveren kan befinde sig i et spændingsfelt, hvor der både skal tages hensyn til forældrenes behov for inddragelse og deltagelse i barnets liv, samtidig med at barnets ønske om ikke at have kontakt må respekteres.

Forældrenes inddragelse i et samarbejde

Det tyder på, at børne- og ungerådgiveren kan komme i et spænd, hvor der både skal varetages forældrenes behov i form af inddragelse og medvirken i deres barns liv, men da barnet ikke ønsker, at se forældrene, må det derfor være barnets rettigheder, som vejer tungest frem for det gode samarbejde med forældrene (Barnets lov, 2024). Det kan udledes at det samarbejde, som i forvejen kan være skrøbeligt, da forældrene har fået frataget deres barn i form af en anbringelse, hvor de måske ikke har været enige, at der i denne forbindelse kan komme til at komme en reaktion på afvisningen fra barnet. Der er i forvejen modsatrettede forventninger idet, at børne- og ungerådgiveren skal være en formidler mellem barnet og dets forældre. Der er derfor indikationer på, at børne- og ungerådgiveren i samarbejdet med forældre kan opleve at stå i dilemmaer idet, at deres rolle vil tage udgangspunkt i at højde for barnets rettigheder.

Set i henhold i Zackas teori om moralske dispositioner bliver børne- og ungerådgiveren udsat for et pres fra flere steder af, som de ikke kan opfylde. Det kan medføre strategier, hvor børne- og ungerådgiveren går på kompromis med normative krav, som Zacka peger på, hvor

effektivitet, retfærdighed, lydhørhed og respekt ikke kan opfyldes på en og samme tid. Børn har rettigheder i at fravælge samvær (Børnekonventionen,), som kun er blevet styrket i form af barnets lov (Barnets lov, 2024). Børne- og ungerådsgiverne må derfor i samarbejdet gå på kompromis med lydhørhed overfor forældrene og deres ønske til at opretholde et samvær. Børne- og ungerådsgiver CA udtaler, hvordan hun oplever anbringelsen som en dilemmafyldt indgriben i familielivet.

“Jeg tænker også, at det er jo det største indgreb, du kan gøre i familielivet. Det er jo anbringelsen. Det er jo også menneskerettighedskonventionen og menneskeretlovene. Det gør man jo ikke bare for sjov.”

Børne- og ungerådsgiver T kommer med et eksempel, hvor moren kan være utrygskabende overfor andre børn på børne- og ungehjemmet: *“Mor har også en tendens til at, hvad det hedder, køre ud på tidligere opholdssted og hente barnet, og komme ud og råbe og skrige, så de andre børn på stedet bliver utrygge og bange”*.

Børne- og ungerådsgiver CA påpeger, at en anbringelse er *“det største indgreb”*. Dermed antyder hun, at det er et alvorligt indgreb i familielivet. I rapporten *Samvær mellem børn i anbringelser og deres forældre* af Rasmussen et al. (2023) udgivet VIVE peger de på, at det ikke er målbart at analysere, hvorvidt børn i anbringelse, har gavn af kontakt til deres forældre. Derimod peger de på, at der skal kigges på de individuelle problemstillinger hos forældrene og kontakten med deres barn (Rasmussen et al., 2023, s. 39–52). I det andet citat udtaler børne- og ungerådsgiver T, hvordan hun oplever en mor komme og fjerne barnet fra anbringelsesstedet og være en utryg person.

Med øje for rapporten *Samvær mellem børn i anbringelser og deres forældre* (Rasmussen et al. 2023) kan det tyde på, at forældresamarbejdet kan være dilemmafyldt, fordi børne- og ungerådsgiverens myndighedsrolle (Bülow & Leth, 2022) forpligter til at prioritere barnets rettigheder også når det indbefatter at gå på kompromis med forældrenes ønsker.

I begge eksempler kan det tyde på, at forældrenes problemstillinger kan spille en rolle i, hvordan samarbejdet kan se ud. Det må derfor betyde, at det i en børne- og ungerådsgiverens praksis kan medføre modstridende krav, hvor forældrens ønsker til anbringelsen ikke kan opfyldes, hvis barnets rettigheder bliver gået på kompromis med. Det modstridende pres forklarer Zacka (2017) i sin teori om frontlinjemedarbejder, ved at et konstant krydspres kan føre til forenkede strategier. Når børne- og ungerådsgiveren skal omsætte barnets lov til

praksis gennem skønsbaserede vurderinger, kan det over tid føre til, at børne- og ungerådgiveren udvikler bestemte strategier, som Zacka definerer som The Indifferent, The Caregiver eller The Enforcer (Zacka, 2017)

Disse strategier kan være en tilgang til at håndtere modsatrettet pres på, men en konsekvens kan være, at børne- og ungerådgiveren bliver for personlig, retfærdighedssøgende, effektiv eller ligeglad. Det må derfor antages, at det er dilemmafyldt for børne- og ungerådgiveren at være i et samarbejde i et felt, hvor forældrene næsten altid ønsker kontakt med deres børn, men hvor barnets rettigheder og ønsker skal vægtes højere end forældrenes ønsker til kontakt og samvær. Det kan være sådan, at børne- og ungerådgiveren kan opleve de modstridende krav, hvis barnet eksempelvis fravælger kontakt. Børne- og ungerådgiver S nævner i hendes interview, at hun altid oplever, at forældrene vil deres børn:

"Jeg oplever altid, at forældrene vil deres børn. Jeg har faktisk aldrig nogensinde oplevet, eller hørt andre kollegaer snakke om, at det er nogle forældre, der ikke ville deres børn."

Børne- og ungerådgiver S påpeger, at hun altid oplever, at forældrene ønsker kontakt med deres børn. Det kan derfor formodes, at samarbejdet i praksis ofte er dilemmafyldt, idet børne- og ungerådgivere kan stå i situationer, hvor de må være med til at afvise forældrenes ønsker om kontakt til deres barn. På trods af at forældrene ofte beskrives som nogen, der gerne vil deres børn, peger rapporten *Støtte til forældre til anbragte børn og unge (2025)*, at mange forældre kæmper med forskellige problematikker såsom lav IQ, misbrug eller psykisk sygdom. Disse udfordringer kan være medvirkende årsager til, at forældrene ikke er i stand til at forstå eller tage højde for deres barns behov, selvom intentionen om at være der for barnet er til stede. I rapporten *Støtte til forældre til anbragte børn og unge (2025) af Ankestyrelsen* peges på, at forældre, afhængig af deres problemstillinger, kan være svære at samarbejde med, da de kan have svært ved at acceptere anbringelsen og dets vilkår.

Accepten af anbringelsen afhænger af forældrenes egne ressourcer og kan derfor være forskellig ud fra deres givne problematikker. Børne- og ungerådgiver CE udtaler: *"Det, jeg skal kunne, er at forstå, hvorfor de bliver kede af, at de ikke kan se deres børn, og de skal et eller andet sted også kunne forstå, hvorfor de ikke skal kunne se deres børn. Altså, vi skal alle sammen kunne se formålene med målene."*

Børne- og ungerådgiveren CE påpeger, at forældrene i samarbejdet skal kunne have forståelse for anbringelsesgrundlaget. Men som nævnt ovenfor kan forældrenes ressourcer variere ud fra deres problemstillinger. Dette kan forstås som værende afgørende for, hvordan de ser samarbejdet, og hvilket valg de tager heraf. Senere i interviewet vender hun tilbage til emnet om et samarbejde med forældre, hvis ressourcer var mangelfulde.

“Altså i den sag, jeg lige tænker på, der har moren IQ på 31. Ja, så der er også noget helt mentalt, der kan være svært for hende, som ikke kun handler om hendes barn, men som jo så gør det endnu sværere, når hun ikke vil anerkende”

I det første citat peger hun på, at forældrene bør kunne forstå baggrunden for deres barns anbringelse. Dette er dog en modsætning til, hvad I rapporten *Støtte til forældre til anbragte børn og unge (2025)* udarbejdet af Ankestyrelsen viser om hvilke forventninger, som er realistiske af forældre med problemstillinger. Senere i interviewet udtaler hun, at forældrenes ressourcer kan være en udfordring for deres evne til at anerkende egne begrænsninger og ressourcer. Det kan derfor antages, at hun mener, at det ideelle samarbejde indebærer, at forældrene forstår de beslutninger, som træffes med afsæt i, hvad der er til barnets bedste. Det kommer til udtryk i citatet, at hun selv mener, at forældrenes problemstillinger kan gøre det vanskeligt for dem at forstå beslutninger, som skal træffes med afsæt i, hvad der er til deres barns bedste (Barnets lov, 2024)

Der er altså indikationer på, at selvom forældrene ofte ønsker det bedste for deres børn, kan der være begrænsninger i deres forældreskab. Disse begrænsninger skal børne- og ungerådgiveren tage højde for i samarbejdet og i vurderingen af, hvordan børnenes rettigheder bliver udgangspunktet.

Anbringelse en ramme for samarbejdet

Samarbejdet må derfor tage afsæt i anbringelsesgrundlaget for at sikre barnets trivsel og udvikling (Monrad & Sørensen, 2025, s. 155). Børne- og ungerådgiverens vurderinger med afsæt i det faglige skøn skal sikre, at barnet og dets familie får den støttende indsats, som de har behov for. Børne- og ungerådgiver CA påpeger vigtigheden i, at anbringelsens perspektiv er ud fra individuelle forhold:

“Men man bliver nød til at kigge på det individuelle menneske og sag og tage stilling til, hvorfor de ikke er enige i en frivillig anbringelse. Og det er selvfølgelig altid svært

at gennemtvinge noget, selvom de ikke synes det. Det kan derfor være vigtigt, man kigger sagerne i gennem og ser på, hvad behovet er. Det kan resultere i man skal forklare tingene igen og igen og igen, og netop prøve at ændre dem så meget som muligt i ens beslutninger om, hvorfor man gør det, eller tilbyde dem hjælp efterfølgende.”

Som jeg refereret til i min indledning kan forældre være påvirket af deres barns anbringelse. Selve anbringelsen kan for nogen forældre være traumatisk, hvilket kan medføre forskellige reaktioner, som børne- og ungerådgiveren kan blive mødt med (Social- og Boligstyrelsen, 2025). I forhold til CA's udtalelse tyder det på, at i en anbringelse kan forældrenes reaktioner variere ud fra individuelle forhold, som er tilstede. Samtidig kan det udledes at børne- og ungerådgivere i forskellige møder med forældrene skal balancere mellem en forståelse og anerkendelse for deres livssituationer, hvor de samtidig skal tage højde for barnets tarv (Barnets lov, 2024) og derfor kan de i situationer gennemtvinge tiltag ned over forældrene (Højbjerg, 2025, s. 207).

Det står derfor klart, at børne- og ungerådgiveren i sit møde med forældrene som en formidler, må kigge behovet i gennem og hvad forældrene ud fra deres ressourcer kan være i stand til at ændre på i forældreren. Det må derfor antages, at det for børne- og ungerådgiveren skaber en dilemmafyldt praksis, hvor styringsredskaberne skal forudsætte, at forældrenes udvikling tager højde for deres ressourcer. Det stemmer overens med en governmentality teori, hvor det handler om, at børne- og ungerådgiveren skal få forældrene til at opnå en selvstyring. Samtidig må det også antages, at børne- og ungerådgiverne står i et konstant krydspres af modsatrettede normative forventninger, som de ikke kan leve op til. En konsekvens kan set fra Zackas perspektiv vil være, at børne- og ungerådgiveren udvikler moralske dispositioner. Børne- og ungerådgivere er i samarbejdet derfor meget udsat, da de med deres myndighedsrolle skal varetage barnets tarv. I det videre forløb må der derfor være chance for, at forældrenes reaktioner kan påvirke samarbejdet.

Samarbejdet kan se forskelligt ud alt afhængig af, om der er tale om en frivillig eller tvangsanbringelse, udtaler børne- og ungerådgiver CA:

“Det kommer an på, om der har været en frivillig anbringelse, en tvangsanbringelse, har de været indtrykt længe, kan de se idéen med det eller kan de ikke se idéen med det? Kan de ikke se idéen med det, så er det jo ofte fint besværet, fordi så er det jo

netop sådan, at de føler, at det er dem mod systemet, eller det er systemet, der står imellem dem og deres børn.”

Forældrenes holdning til deres barn anbringelse afhænger af, hvordan de forstår anbringelsesgrundlaget, forklarer børne- og ungerådgiver CA. Samtidig oplever hun at forældre, som er imod en anbringelse, kan reagere med en følelse af, at det er “dem mod os”. Børne- og ungerådgiver T forklarer om den vellykkede anbringelse og dets fordele:

“Og for at sikre mig en, jeg kan jo ikke sige en vellykket anbringelse, fordi det synes jeg også er lidt barsk at sige, men en okay anbringelse, og det kan være barnet så også, fordi det ender jo med, når du har forældrene med, så slapper barnet også af i det, og så begynder barnet ligesom at kunne sige, det er okay, jeg godt vil være her, og mine forældre har accepteret det, og så kan barnet lande i det, så det ikke er for dårligt som udgangspunkt. Fordi det er noget, jeg synes, jeg prøver at have rigtig meget fokus på.”

I citatet med børne- og ungerådgiver T er et vellykket samarbejde et samarbejde, hvor forældrene er trygge, og hvor tilliden er til stede. I lyset af det tidligere citat, hvor børne- og ungerådgiveren henviser til kompleksiteten i form af anbringelsen, henviser børne- og ungerådgiveren i det ovenstående til, at forældrenes reaktioner kan påvirke samarbejdet med både barnet og dem som forældre. I relationen til forældrene er det asymmetrisk, hvilket afspejler, at børne- og ungerådgivernes position udøver magt med udgangspunkt i, hvad der vurderes at være til barnets bedste.

Børne- og ungerådgiveren kan i nogle sager opleve, at forældrene trækker samtykket tilbage på deres barns anbringelse. Børne- og ungerådgiver T forklarer: *Ja, lige for tiden sidder jeg med en sag, hvor jeg lige har indstillet til børn- og ungeudvalget. Pigen var anbragt frivilligt, men moren trak samtykket, så nu lægges der op til en tvangs anbringelse....*

Børne- og ungerådgiveren påpeger i citatet, at hun vælger at lade sagen gå videre til Børne- og Ungeudvalget. Det kan antyde, at moren i dette tilfælde ikke har kunnet se meningen med anbringelsen, og derfor har trukket sit samtykke tilbage. I rapporten *Støtte til forældre til anbragte børn og unge (2025)* udarbejdet af Ankestyrelsen kan et manglende samtykke til en anbringelse skyldes, at forældrene har svært ved at forstå formålet med anbringelsen.

I rapporten *Støtte til forældre til anbragte børn og unge (2025)* fremgår det desuden, at manglende samtykke kan føre til udfordringer i samarbejdet mellem forældre og myndigheder. Det kan derfor antages, at samarbejdet med forældre, som trækker deres samtykke tilbage, kan være præget af uenigheder og samarbejdsvanskeligheder særligt når forældrene ikke er enige i grundlaget for anbringelsen. Børne- og ungerådgiveren kan dermed

påvirke forældrene i en retning, hvor de må indordne sig under bestemte rammer, idet denne udøver magt ved at lade sagen overgå til udvalget. Dette stemmer overens med governmentality teori, hvor det i høj grad handler om at få individet til at opnå selvstyring inden for et forhåndsstruktureret rum (Mik-Meyer & Villadsen, 2021).

Forældresamarbejde som en forudsætning for udvikling

Forældresamarbejdet kan siges at være varierende i forhold til, hvordan samarbejdet udvikler sig. Flere af børne- og ungerådgiverne peger desuden på, at en forudsætning for en god anbringelse er, at forældrene accepterer anbringelsen. I Social- og Boligstyrelsens rapport *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) fremhæves det, at forældreinddragelse kan være med til at mindske konflikter i samarbejdet (Social- og Boligstyrelsen, 2024). Forældresamarbejdet er essentielt ifølge børne- og ungerådgiver CA, hvis noget skal lykkes. Hun udtaler:

“På den måde er et forældresamarbejde jo essentielt for, at det nogensinde skal lykkes. Altså ved, at vi får opbygget igen den her tillid til hinanden, så de har tillid til, hvorfor det er, at vi gør, hvad vi gør, og de føler sig inddraget, de føler sig hørt. Det tror jeg, der skal til for, at de kan opnå den udvikling, der skal til for at måske kunne komme hjem igen, eller bare på sigt, vi beholde en god relation, oparbejde samvær”

I citatet berører børne- og ungerådgiver CA, hvordan hun ser forældresamarbejdet som en forudsætning for udvikling. Hun italesætter, at hun gennem sin rolle har en relationel magt til at skabe udvikling, men at dette samtidig skaber et asymmetrisk forhold til forældrene. Dette forhold må antages at være sårbart, særligt hvis forældrene ikke kan se meningen med deres barns anbringelse. Den relationelle magt opstår, når hun i kraft af sin myndighedsrolle forsøger at skabe gode forudsætninger for forældrene. Men hvis forældrene ikke ønsker en udvikling, kan børne- og ungerådgiveren ikke gennemtvinge den. I samme interview peger hun også på, hvordan samarbejdet kan være præget af mistillid til børne- og ungerådgiveren. Børne- og ungerådgiver CA udtaler:

“Men hvis de ikke har tillid til os eller et system, f.eks. familiebehandling eller noget i den stil, så vil jeg ikke tro, at der vil opnås særlig mange resultater, hvis der ikke er en forståelse for hvorfor eller en villighed til at gøre det.”

Det bliver igen tydeligt, at børne- og ungerådgiverens samarbejde er præget af dilemmafyldte modsætninger. Samarbejdet med forældrene kan antages at være en forudsætning for, at de

kan udvikle sig, men hvis tilliden til samarbejdet ikke er til stede, kan dette ikke lade sig gøre. Børne- og ungerådgiverens rolle i at støtte forældrene i deres udvikling kan derfor være udfordrende. Det kan være vanskeligt at hjælpe forældrene gennem en støttende indsats og give dem redskaber til at opnå større selvstændighed set ud fra et empowerment perspektiv.

Forældrene kan i samarbejdet have ønsker til deres barn videre forløb. Børne- og ungerådgiveren peger i nedenstående citat på, hvordan en hjemgivelse ikke altid kan være realistisk. Børne- og ungerådgiver CE italesætter: *“Hvor forældre ønsker hjemgivelse, som ikke er realistisk bliver vi ikke enige. Så må jeg fastholde, hvad der er fagligt nødvendigt, og samtidig forsøge at bevare relationen.”*

Børne- og ungerådgiver CE fremhæver i hendes udtalelse, at relationen mellem hende og forældrene er asymmetrisk. Det asymmetriske forhold er præget af den magt, CE har til at afvise en hjemgivelse på baggrund af forældrenes ønsker. Det harmonerer med denne klientgørelse, som kan blive skabt i forbindelse med, at børne- og ungerådgiveren er en myndighedsperson, som er styret af lovmæssige grundlag (Andersen & Brok, 2021). Børne- og ungerådgiver CA påpeger i hendes interview, hvordan respekten for den enkle familie er vigtig i samarbejdet med forældrene:

“Ja, eller i hvert fald inddragelse om at have en respekt for, at det er deres familieliv, og det er deres, igen hvor indgribende det er at blande sig med deres familieliv. At have noget respekt for det, og netop inddrage dem så meget som muligt. Gøre dem til eksperter på eget liv og sige, at det er jo jer, der ved bedst, at vi skal være her for at hjælpe jer. Med i hvert fald et perspektiv, man sælger.”

Børne- og ungerådgiver CA peger på, at respekten for forældrene og deres familieliv er en forudsætning for et godt samarbejde med familien. Denne respekt kan i den indgribende proces tydeliggøre de asymmetriske roller, der eksisterer mellem børne- og ungerådgiveren og forældrene, idet børne- og ungerådgiveren agerer som myndighedsperson. I interviewet fremhæver hun desuden, at børne- og ungerådgiveren på trods af denne asymmetriske relation har et ansvar for sin egen rolle i samarbejdet. Børne- og ungerådgiver CA kommer igen med et eksempel, som tager udgangspunkt i ansvaret som myndighedsperson:

“Og derudover vil jeg også sige, at overholde i hvert fald ting, man siger. Altså hvis du er forsinket, for eksempel, med at sende noget, der skal sendes, så sig det. Tag telefonen, få ringet tilbage, når de ringer. Vis dem, at du også er interesseret i deres del af det, eller version eller side af det, og ikke bare netop gå ind i det her med, jamen det synes jeg, og jeg ved bedst om deres børn.” Børne- og ungerådgiver CA antyder, at hun

er bevidst om sin magtposition, idet hun italesætter, hvordan hun ikke ser forældrene gennem en klientgørende tilgang – hvilket ellers kan være en risiko i relationel magt, som teorien peger på.

I Social- og Boligstyrelsens rapport *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) fremhæves det, at børne- og ungerådgiveren i forældresamarbejdet skal tage højde for, at forældrenes perspektiver får mulighed for at komme til udtryk (Social- og Boligstyrelsen, 2024). Børne- og ungerådgiver CA viser netop en undersøgende tilgang til forældrenes perspektiver ved at udvise interesse for deres version af sagen. Samtidig peger hun dog på, at samarbejdet kan være udfordrende, når hun ikke selv er enig i forældrenes udsagn. Hun udtaler:

“Jeg tror egentlig, at jeg overordnet navigerer godt i det, men jeg tror, der hvor det kan blive en smule udfordrende, kan nemlig være det der med, at når du sidder i relationen og skal sidde og vippe imellem og sige, det forstår jeg godt, og jeg vil super gerne hjælpe jer, og jeg forstår jeres ord, og ej, det var det også...”

Børne- og ungerådgiver CA's perspektiver indikerer, at hun befinder sig i et krydspres, idet hun både skal varetage barnets rettigheder og samtidig forsøge at opretholde et samarbejde med barnets forældre. Dette beskriver hun som et dilemma, hvilket ifølge Zacka kan føre til udviklingen af moralske dispositioner. Børne- og ungerådgiver T omtaler i hendes interview en bestemt type af forældre, hun betegner som en besværlig gruppe, at have et samarbejde med. Børne- og ungerådgiver T udtaler:

“Men der er så også forældre, hvor det bare bliver rigtig, rigtig svært. Jeg har bestemt både arbejdet med borderline-piger og forældre, der har borderline, og de er en speciel sag.”

Børne- og ungerådgiver CA kommer også ind på en anden kompleksitet i samarbejdet: *“Men i mange andre sager er det også bare sådan, at det nu engang vil være, at de ikke kommer til at blive enige, eller at de ikke ser tingene på samme måde. Det skal der selvfølgelig også være plads til.”*

Begge børne- og ungerådgivere peger på den kompleksitet, de kan møde i forældresamarbejdet, særligt når psykiske lidelser og uenighed om anbringelsen fylder. Denne kompleksitet kan tyde på, at samarbejdet ofte er dilemmafyldt, da børne- og ungerådgiveren møder forældre med meget individuelle baggrunde. Det er derfor tegn på, at børne- og ungerådgivere i deres arbejde skal have et solidt kendskab til eksempelvis psykiske sygdomme. I citatet beskriver en børne- og ungerådgiver en mor med borderline-diagnose som værende svær at samarbejde med. Borderline er en emotionelt ustabil

personlighedsforstyrrelse, hvor træk som impulsivitet og stærkt svingende følelser ofte præger hverdagen (Psykiatrifonden, 2025).

Børne- og ungerådgiveren omtaler sagen som en “specialsag”, hvilket kan antyde, at hun oplever samarbejdet som særligt udfordrende netop fordi følelserne kan svinge meget, og impulsivitet kan præge kommunikationen. Zackas perspektiver kan dermed være med til at forklare, hvordan at børne- og ungerådgiveren i mødet med forældre med eksempelvis psykiske lidelser kan stå over for flere modsatrettede krav. Et eksempel på dette er mødet med en mor med en borderline-diagnose. Det må derfor antages, at de allerede eksisterende modsatrettede krav i sådanne situationer kan forstærkes, hvilket øger risikoen for, at samarbejdet får dårlige forudsætninger for at lykkes.

“De kan rive en hel landsby ned i løbet af to minutter. Ja, altså, og lige aktuelt den her sag, der er, altså, jeg er jo sag, nu er det en sag, jeg lige har overtaget, fordi der er ikke nogen, der vil have den. Fordi det er nok den værste sag i V kommune.”

I det efterfølgende citat uddyber børne- og ungerådgiver T, at ingen af hendes kollegaer ønskede at overtage sagen, og at det er den “*værste sag i V Kommune*”. Hun har derfor fået sagen, ikke af egen vilje, men fordi ingen andre ville tage den. Det kan tyde på, at hun står over for et organisatorisk pres, hvor hun pålægges opgaver, hun måske ikke selv føler sig rustet til eller motiveret for. Som beskrevet i det foregående afsnit kan mennesker med en borderline-diagnose opleve store følelsesmæssige udsving og impulsiv adfærd. Det kan indikere, at børne- og ungerådgiveren er begrænset i sine ressourcer både fagligt og organisatorisk og måske kun har en overfladisk forståelse af personlighedsforstyrrelsen, ud over stereotype forestillinger som, at “*de kan vælte en hel landsby i løbet af to minutter*”.

I samarbejdet er børne- og ungerådgiveren underlagt en række krav fra både organisationen og lovgivningen, herunder kravet om inddragelse af forældrene. Dette kan føre til et krydspres, hvor hun står mellem modstridende forventninger eksempelvis mellem organisatoriske krav og Social- og Boligstyrelsens rapport *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024). Samtidig er der en risiko for, at forældrene bliver stigmatiseret, hvis de udelukkende bliver set gennem deres diagnose (Goffman, 1975). Indikationer tyder på, at samarbejdet kan blive vanskeligt som børne- og ungerådgiver T også italesætter i interviewet.

Forældrenes tillid til samarbejdet

I interviewene fremgår det at samarbejdet kan være præget af mistillid til børne- og ungerådgivernes arbejde. Det svære samarbejde kan besidde en dilemmafyldt praksis italesætter børne- og ungerådgiver CA:

“Det kan det, fordi man kan sige, at det her med, hvor vi lige pludselig står i de etiske dilemmaer alt imellem, at opbygge en god relation til forældrene og skal på en eller anden måde opbygge en tillid i anbringelsen. Altså... det er meget svært for os at skulle opbygge en tillid til nogen, som er en del af det system, som har fået frtaget deres børn, hvis de ikke er på samme side eller ikke er med på beslutningen. Så på den ene side er der dilemmaet om at opbygge relation, samtidig med at du skal kunne stå ved din faglighed og den organisation, der ligesom er bag dig’

Børne- og ungerådgiveren påpeger i citatet, at mistilliden til deres arbejde fra forældrene kan komme af, at de har fået deres barn i anbringelse. Børne- og ungerådgiveren påpeger, at samarbejdet kan være svært at opbygge, da nogle forældre fra start kan have svært ved at skulle tage imod den hjælp, som børne- og ungerådgiveren tilbyder i form af anbringelse. Hun understreger derudover, at deres relation vil være asymmetrisk, da hun med sin myndighedsrolle sidder med en viden og en magt, samtidig med at hun sidder med en faglighed, som i samarbejdet skal bruges.

Børne- og ungerådgiveren påpeger yderligere det dilemmafyldt arbejde, som hun står i, ved at have en forståelse for forældrene og deres situation, men samtidig overfor den organisation, som står bag hende. I et samarbejde med forældre til et barn i anbringelse handler det om at vinde tillid. Børne- og ungerådgiver CA udtaler: *“Men det, der måske kunne være fællesnævneren, det er jo selvfølgelig tilliden”*.

Det indikeres, at tilliden til børn- og ungerådgiveren har et vigtigt element i, hvordan det videre samarbejde bliver, men er samtidig også sårbart og ressourcekrævende for børne- og ungerådgiveren. Børne- og ungerådgiver CA udtaler videre: *“Altså både til at de overholder deres del af aftalen, men ligesom især omvendt, at de også har en tillid til, at man rent faktisk er der for at hjælpe dem, og ikke fordi, at man er på noget negativt eller holder øje eller skælder ud.”*

Den asymmetriske magtrelation, hvor børne- og ungerådgiveren bærer en myndighedsrolle til at træffe beslutninger om forældrenes børn, sætter sine spor i relationen til forældre. Børne-

og ungerådgiveren har gode intentioner i samarbejdet ved *“man rent faktisk er der for at hjælpe dem”*. På trods af gode intentioner fra børne- og ungerådgiveren opleves det stadig, at forældrene i samarbejdet kan have mistillid. Myndighedsrollen, som børne- og ungerådgiveren bærer på, vil ikke kunne skilles ad i arbejdet, da de har til opgave at håndhæve de lovmæssige rammer (Bülow & Leth, 2022)

Et inddragende afsæt

Forældresamarbejdet indeholder mange forskellige perspektiver herunder inddragelse af forældrenes egne synspunkter på, hvad de selv mener er den rigtige støtte til dem selv i forældrehandleplanen eller perspektiverne på deres barns hverdag. Inddragelsen skal ske med afsæt i, hvad børne- og ungerådgiveren vurderer, der er behov for i samarbejdet påpeger børne- og ungerådgiver CA:

“Der kan man hurtigt komme til at sige, at jeg har holdt en samtale eller to, og så har jeg egentlig inddraget. Men har du så lavet mangelfuld eller har du reelt set forsøgt?”

Inddragelse må anses som en motiverende tilgang, hvor anerkendelsen af forældrene som betydningsfulde aktører i deres barns liv kan virke konfliktforebyggende. Dette understøttes af Social- og Boligstyrelsens rapport *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024), som fremhæver, at forældreinddragelse kan styrke samarbejdet og mindske modstand (Social- og Boligstyrelsen, 2024).

Som tidligere nævnt kan børne- og ungerådgivere dog i mødet med forældre opleve et konstant pres, hvor dilemmaer og modsatrettede forventninger præger arbejdet. Med afsæt i Zackas teori om moralske dispositioner kan dette føre til, at børne- og ungerådgiveren udvikler en form for moralsk disposition, som han betegner som the indifferent. Dette skal forstås som en strategi, hvor børne- og ungerådgiveren udvikler en distance og en vis ligegyldighed i mødet med forældrene. Det må derfor formodes, at denne strategi kan forringe kvaliteten af det samarbejde, som børne- og ungerådgiveren skal tilbyde forældrene, et samarbejde, hvor inddragelse og empowerment ellers bør være afsættet.

Det inddragende afsæt i mødet forældre skal som udgangspunkt tage højde for, hvad der tilgodeser barnets og dets behov (Barnets lov, 2024). Børne- og ungerådgiver CA tager højde for, hvad der tilgodeser barnets og dets behov. Børne- og ungerådgiver CA forklarer:

“inddragelsen skal selvfølgelig ikke gå på kompromis med barnets behov eller barnets tarv. Det er jo det, du skal gå ind i. Du skal jo gå ind i det nærmest som deres advokat.” Børne- og

ungeråd giver T er inddragende ifølge hende selv. Hun udtaler: *“Men det gør jeg faktisk altid, også selvom det er en tvangsanbringelse. Det gør jeg altid, fordi jeg tror på, at forældrene som udgangspunkt kender deres børn allerbedst. De har en viden, vi ikke kan undvære.”*

Børne- og ungeråd giver T anerkender forældrene i deres rolle som forældre ved at fremhæve, at de som udgangspunkt kender deres børn bedst. Samtidig antyder hun, at der også findes forældre, som ikke nødvendigvis besidder disse forældreegenskaber. En inddragende tilgang i overensstemmelse med Social- og Boligstyrelsens rapport *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) indebærer, at forældrene inddrages systematisk (Social- og Boligstyrelsen, 2024). I rapporten *Støtte til forældre til anbragte børn og unge* (2025) udarbejdet af Ankestyrelsen peger deres rapport på, at en sådan tilgang kan forebygge konflikter, hvor barnet risikerer at blive mægler mellem parterne. Ved at inddrage forældrene skaber børne- og ungerådgiveren betingelser, hvor forældre kan bringe sine ressourcer i spil i barnets liv. Dette kan øge forældrenes selvtilid og handlekraft, hvilket stemmer overens med empowerment-tankegangen. CE uddyber i sit interview, hvad det vil sige at inddrage forældrene i en praksis, hvor de kan blive anerkendt:

“Jeg tænker egentlig, at næsten alle forældre er gode forældre, og det kan godt være, at de ikke er gode bogpælsforældre eller gode fuldtidsforældre, men så er de gode samarbejdspartnere.”

Børne- og ungeråd giver CE ser ikke forældrene ud fra deres begrænsninger, men anerkender, at de kan være gode forældre, også selvom de har begrænsede ressourcer. CE's syn på forældre til et barn i anbringelse indebærer, at deres perspektiver har betydning i barnets sag. Ligesom børne- og ungeråd giver T fremhæver CE, at et godt samarbejde handler om at tage udgangspunkt i forældrenes ressourcer. Dette kan inkludere en empowerment-tilgang, hvor forældrenes ressourcer bliver inddraget, og hvor de får mulighed for at udvikle sig i en positiv retning.

Børne- og ungerådgiveren som rammesættende

Et andet væsentligt aspekt i forældresamarbejdet er, at børne- og ungerådgiveren skal være den rammesættende i relationen til forældrene. Børne- og ungeråd giver T udtaler:

....."Jeg anerkender dem. Jeg siger: 'I må gerne være uenige med mig. Men det ændrer ikke på noget....'" I samarbejdet mellem børne- og ungerådgiveren og forældrene bliver den asymmetriske relation tydelig, idet forældrene gerne må være uenige med børne- og ungerådgiveren, men som hun selv udtrykker det, ændrer det ikke på hendes beslutninger.

Den relationelle magtform påvirker samarbejdet, idet børne- og ungerådgiveren i kraft af sin myndighed indtager en magtposition (Bülow & Leth, 2022)

Børne- og ungerådgiveren har i anbringelsessager et ansvar for at sikre barnets rettigheder (Barnets lov, 2024). Samarbejdet påvirkes i høj grad af de rammer, som børne- og ungerådgiveren sætter. Ansvar ligges hos børne- og ungerådgiveren i forhold til, hvorvidt rammerne i det individuelle samarbejde skal fraviges. Børne- og ungerådgiver CE påpeger dette dilemma:

.“Vi skal jo altid arbejde med at få et samarbejde op at køre, uanset om vi er enige eller ej. Men det kan være rigtig svært, hvis man gentagne gange prøver at forklare og anerkende, hvordan de har det, og samtidig lægge noget faktuel frem, hvis der er noget misforstået. Nogle statistikker og noget vi ved, og det så gør sig gældende for børnene. Jeg har nogle forældre, der er kognitivt udfordret. Så kan det være rigtig frustrerende og svært at komme til enighed om det.”.

Børne- og ungerådgiveren påpeger dilemmaet i samarbejdet ved forældrenes manglende ressourcer. Hun påpeger, hvordan ressourcerne kan spille en afgørende rolle for, hvordan det videre samarbejde udvikler sig. Samarbejdets forudsætninger må tage udgangspunkt i, at begge parter kan nå til enighed og arbejde sammen. Børne- og ungerådgiveren påpeger kompleksiteten i uenighederne. Uenighederne mellem parterne kan påvirke samarbejdet negativt, hvor det kan være svært at være inddragende. Dette kan medføre, at børne- og ungerådgivere udsættes for et krydspres af normative krav til, hvordan de skal tilgå forældresamarbejdet. CE uddyber:

“Altså i den sag, jeg lige tænker på, har moren en IQ på 31. Ja, så der er også noget mentalt, der kan være svært for hende, som ikke kun handler om hendes barn, men som gør det endnu sværere, når hun ikke vil anerkende, at det er det diagnosebillede, der er af hende, og de undersøgelser, der har været af hende.”

Børne- og ungerådgiveren erkender det dilemma som opstår, når forælderen ikke er enig i egne ressourcer. Det kan skabe en kompleksitet i den inddragende effekt, som samarbejdet skal bygge på. Børne- og ungerådgiveren beskriver kompleksiteten i de normative krav, som hun skal overholde. De moralske og etiske situationer, som børne- og ungerådgiveren står i, kan henvise til Bernardo Zackas teori om moralske dispositioner. Ifølge Zacka kan børne- og ungerådgiveren udvikle strategier til at navigere i sit arbejde. Børne- og ungerådgiver CE fortæller videre i interviewet:

"Jeg forsøger at finde de punkter, vi kan blive enige om og få dem nedskrevet. Men i visse tilfælde – fx hvor forældre ønsker hjemgivelse, som ikke er realistisk – bliver vi ikke enige. Så må jeg fastholde, hvad der er fagligt nødvendigt, og samtidig forsøge at bevare relationen."

Børne- og ungeråd giver CE fremhæver i hendes udtalelse, at relationen mellem hende og forældrene er asymmetrisk. Det asymmetriske forhold er præget af den magt, CE har til at afvise en hjemgivelse på baggrund af forældrenes ønsker. Det harmonerer med denne klientgørelse, som kan blive skabt i forbindelse med, at børne- og ungerådgiveren er en myndighedsperson, som er styret af lovmæssige grundlag (Pedersen, 2021).

Børne- og ungerådgiveren problematiserer forældrerens eget billede af sine ressourcer, hvilket har betydning for, hvordan børne- og ungerådgiveren kan understøtte en udvikling hos forældrene. Hun påpeger, at det for denne forælder kan være vanskeligt at indgå i de rammer, der er opstillet med henblik på, at forældrene på sigt kan opnå selvstyring. Når forældrene afviser diagnosebilledet, afviser de samtidig de indsatsmål, der skal iværksættes for at støtte dem i retning af øget selvstyring. Dette skaber, set i et magtperspektiv, en asymmetrisk relation, hvor det er børne- og ungerådgiveren, der definerer, om relationen er gavnlig for barnet.

Et gennemsigtigt samarbejde

I anbringelsessager skal børne- og ungerådgiveren i samarbejdet med forældrene sikre, at den ydelse, de yder, bidrager til at støtte forældrene. Kommunikationen spiller en central rolle i dette samarbejde, hvor det er vigtigt at tage udgangspunkt i en inddragende tilgang, så forældrenes perspektiver får plads og bliver hørt. Social- og Boligstyrelsens rapport *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) anbefaler desuden i deres rapport, at børne- og ungerådgiveren skal være gennemsigtig og tydelig i samarbejdet med forældrene (Social- og Boligstyrelsen, 2024).

Børne- og ungerådgiveren CE forklarer i hendes interview, hvilken tilgang hun bruger i forældresamarbejdet: *"Nej, altså der er det mere sådan i åben dialog og nysgerrige og anerkende tilgang, jeg ligesom prøver at få ind i det."* Børne- og ungerådgiver T fortæller nærmere om, hvad hun bruger:

"Ja, altså der går jeg meget ind og kigger på, hvad er problematikken? Fordi det handler rigtig meget om den enkelte sag. Men altså jeg elsker Science of Safety, og jeg elsker familierådslagning. Og jeg elsker den løsningsfokuserede tilgang, men inden jeg beslutter, hvad jeg gør, så tror jeg, jeg tænker rigtig meget over, hvad er problematikken. Hvor ligger den? Hvis vi nu siger, at det er nogle kognitivt dårlige

forældre, som kan have svært ved at forstå, at det er rigtig vigtigt, at der i samværet skal være en fast struktur”

Børne- og ungerådgiveren T's metoder tager afsæt i, hvilke ressourcer forældrene har, og hvordan de kan forstå det videre arbejde med dem. Dette peger i retning af, at hun identificerer deres problematikker for senere at benytte metoder, som kan styrke deres forældreegenskaber. Dette stemmer overens med empowerment, hvor det i høj grad handler om at hjælpe individer med selvhjælp til at forstå og håndtere deres liv.

Som tidligere beskrevet er samarbejdet underlagt nogle rammer som forudsætter, hvordan børne- og ungerådgiveren skal navigere i samarbejdet. Børne- og ungerådgiver S henviser til en fodboldbane: *"Jeg har bare en fodboldbane, hvor der er nogle linjer, som jeg skal spille indenfor, og det er altså lovgivningen."* Lovgivningen dikterer, hvordan samarbejdet skal opretholdes gennem et strukturelt system med regler. Dette skaber magt, som ikke er fysisk, men kan betegnes som et forhåndsdisponeret rum, hvor styringen skal få individet til at opnå en selvstyring (Mik-meyer & Villadsen, 2007).

Samarbejdet bliver påvirket ved, at børne- og ungerådgiveren bruger sit faglige skøn til at lave vurderinger af, hvad der er til barnets bedste. Som tidligere beskrevet skal børne- og ungerådgivere tage højde for forældrenes inddragelse i deres barns liv, men i de sager, hvor børne- og ungerådgiveren må gå uden om disse, skal denne med sit faglige skøn lave vurderinger ud fra, hvorvidt det kan være til barnets bedste. Dilemmaet kan opstå, når forældrene ikke er enige i de afgørelser, som børne- og ungerådgiveren må træffe. Her skal denne tage højde for forældrenes rettigheder i form af inddragelse og perspektiver.

Forældrenes ressourcer i et samarbejde

Forældrenes ressourcer kan spille en rolle i, hvordan samarbejdet med børne- og ungerådgiveren kan være udfordret, hvilket rapporten *Støtte til forældre til anbragte børn og unge (2025)* udarbejdet af Ankestyrelsen også peger på. Det er derfor noget, som børne- og ungerådgiveren skal tage højde for i samarbejdet, da det som tidligere nævnt kan påvirke samarbejdet negativt, hvis forældrene har svært ved at forstå meningen med anbringelsen (Ankestyrelsen, 2025).

Børne- og ungerådgiver skal i hvert enkelt samarbejde afklare, hvorvidt kontakten mellem forældre og børn er til barnets bedste (Barnets lov, 2024). CE forklarer, hvordan samarbejdet kan være dilemmafyldt på trods af, at forældrene vil deres barn: *"Jeg har faktisk aldrig nogensinde oplevet, eller hørt andre kollegaer snakke om, at det er nogle forældre, der ikke*

ville deres børn. Men det er simpelthen den der evne. Ja, det er evnen til at... Det er evnen til at kunne gøre det”

Forældrenes ressourcer hænger ikke nødvendigvis sammen med deres evne til at ville være en del af deres barns liv peger børne- og ungerådgiver CE på. Det må derfor antages, at forældre med begrænsede ressourcer, kan have svært ved at forstå meningen med deres barns anbringelse. Det må samtidig antages, at det ud fra en empowerment tilgang kan være udfordrende at støtte forældrene i at deltage aktivt i beslutninger, der vedrører deres barn.

I børne- og ungerådgiverens arbejde er det deres rolle at tage styringen med afsæt i, hvad der er bedst for barnet. Dette kan i samarbejdet med forældrene føre til uenigheder mellem parterne. T udtaler: *”Det bliver bare ikke anderledes. Det er sådan her, det er.”* Den faglige begrundelse for beslutningerne ligger altid hos myndigheden. Børne- og ungerådgiver T skal dog med afsæt i et inddragende perspektiv bidrage til, at samarbejdet med forældrene kan fungere. Overordnet set er det dog børne- og ungerådgiveren, der har det endelige ansvar. Ud fra et governmentality-perspektiv bliver forældrene inddraget, men inden for de rammer og strukturer, som myndigheden har fastlagt. Børne- og ungerådgiveren udøver en styringsform, hvor forældrene enten skal passe ind i de givne rammer eller hjælpes til at gøre det, før de kan opnå en form for selvstyring.

I samarbejdet kan det, som antydnet i det foregående afsnit, forstås sådan, at forældrenes ressourcer kan have betydning for, hvordan samarbejdet udvikler sig. I den forbindelse bør børne- og ungerådgiveren være opmærksom på forældrenes reaktionsmønstre i forbindelse med en anbringelse. Social- og Boligstyrelsens *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) er det vigtigt at være opmærksom på, at forældre kan udvikle krisereaktioner, når deres barn bliver anbragt. Børne- og ungerådgiveren har derfor et ansvar for at tage højde for dette i de indsatser, der iværksættes med henblik på at etablere et godt forældresamarbejde. T forklarer:

”Jeg har en mor, der bliver indlagt nogle gange på psykiatrisk afd. Hun skal også høres, selvom hun i perioder kan være fraværende og dårlig. Vi møder modstandere, vi møder rigtig mange svære ting, men jeg tror, jo mere vi sådan prøver at forsøge at hive dem ind, jo bedre kan tingene lykkes.”

Samarbejdet kan være præget af, at forældrene har komplekse sygdomsforløb, hvilket kan besværliggøre processen, da samarbejdet skal være præget af gensidighed, hvor forældrene bliver hørt. I dette tilfælde er barnets forælder i perioder fraværende på grund af psykisk sygdom. Børne- og ungerådsgiver T viser i sin udtalelse bevidsthed om, at denne forælders ressourcer kan være begrænsede i perioder. I Social- og Boligstyrelsens *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) understreges det, at indsatserne over for forældre skal tilpasses deres individuelle behov og forudsætninger. Det må derfor antages med gentagne modsatprægede krav, hvor børne- og ungerådsgiveren kan stå i et krydspres, at det kan føre til moralske dispositioner, som en strategi til at være i samarbejdet på.

Hun fortsætter:

“Fordi det er nok den værste sag i V kommune. Og det har jeg egentlig ikke nogen holdninger til, men jeg må nok erkende, her kommer jeg nok lidt til kort, så uanset hvad jeg vil gøre, så tror jeg aldrig, jeg kommer til at lykkes med det. Moren er virkelig anderledes.”

I rapporten *Støtte til forældre til anbragte børn og unge* (2025) udarbejdet af Ankestyrelsen underbygger børne- og ungerådsgiver T's udtalelse om, at forældre med psykisk sygdom kan gøre samarbejdet vanskeligere, hvilket kan gøre det udfordrende at følge Social- og Boligstyrelsens rapport *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024)

Børne- og ungerådsgiver T erkender, at hun "vil komme til kort" på grund af morens psykiske helbred. Dette understreger, at der i sager med psykisk syge forældre kan opstå en kompleksitet, hvor sygdommen har betydning for, hvilke ressourcer forældrene kan bidrage med i samarbejdet. Samarbejdets udfordringer kan altså på baggrund af en psykisk sygdom også tage afsæt i, at børne- og ungerådsgiveren må iværksætte indsatser, der først og fremmest tilgodeser barnets behov. I rapporten *Samvær mellem børn i anbringelser og deres forældre* af er det afgørende at se på forældrenes ressourcer i kontakten til barnet (Rasmussen et al. 2023).

En gennemsigtig tilgang kan være i modsætning til en forståelse for, om barnets forældre i en dyb krise eller sorg være fordomsfuld og ikke forstående overfor forældrene livssituation. Børne- og ungerådsgiver T uddyber: *“Jeg er altid meget ærlig og gennemsigtig og siger, det*

er det her, jeg ser, det er det her, jeg oplever. Og så er jeg ikke bange for, at talesæt det svære.”

Børne- og ungerådgivere kan i samarbejdet med forældre med meget forskellige individuelle behov, som skal tilpasses ud fra den enkelte forælders ressourcer. En gennemsigtig tilgang som T beskriver, kan være et kommunikativt redskab, som børne- og ungerådgivere skal anvende, da det i Social- og Boligstyrelsens rapport *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) kan påvirke samarbejdet i en positiv retning (Social- og Boligstyrelsen, 2024). T's tilgang til samarbejdet er præget af effektivitet og retfærdighed i barnets tarv. Det effektive værdisæt i relationen til forældrene afspejler, at børne- og ungerådgiveren – gennem sit faglige skøn – fungerer som et bindeled mellem borger og stat. Børne- og ungerådgiveren implementerer og viderefører den socialpolitiske ramme til forældrene. Det betyder, at børne- og ungerådgiveren i sit faglige skøn skal vurdere, hvordan samarbejdet bedst kan tilrettelægges i den konkrete sag. Børne- og ungerådgiver S tilføjer: *“Jeg bruger jo faktisk bevidst den anerkendende tilgang, men udover det, så er jeg ved at tage kursus i empowerment-tilgang.”*

Den anerkendende tilgang ser det enkle menneske som noget værdifuldt (Juul, 2025). S benytter den anerkendende tilgang og empowerment tilgangen til at få et samarbejde, hvor forældrenes rolle i deres barns liv har en betydning. Det kan skabe betingelser i form af inddragelse, hvor forældre føler sig set og hørt, som kan bidrage til denne frigørelse, som bliver forbundet med en empowerment tilgang.

Forældresamarbejdets nuancer

Forældresamarbejdet kan være præget af mange nuancer, som kan være afgørende for, hvordan samarbejdet vil fungere. Børne- og ungerådgiver T pointerer, hvordan hun ser samarbejdet med gennemsigtighed, hvor ærlighed er vigtigt. Børne- og ungerådgiver T beskriver således:

“Jeg kan finde på at sige, prøv at høre forældre, I har sgu ikke fået passet så godt på jeres barn, og det skal I have noget hjælp til.” Børne- og ungerådgiver T benytter sin myndighedsrolle til at afklare, at forældrene ved, hvad hun tænker om dem. I den relationelle magtform er det en præmis, at forældrene vil opnå en frihed. Friheden vil i relation til deres barn indtænke forhold, som kan påvirke kontakten. Kontakten mellem barn og forældre skal børne- og ungerådgivere bidrage med i fællesskab. I nogle tilfælde kan det være til barnets

bedste med ingen eller mindre kontakt til dets forældre. Børne- og ungerådgiveren skal i relation til barnet afklare, hvorvidt det er til barnets bedste med kontakt til forældre.

Det kan i samarbejdet skabe en kompleksitet mellem de involveret parter. Social- og Boligstyrelsens *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) peger på, hvordan samarbejdsvanskeligheder kan forebygges i nogle tilfælde: “*. Når dialogen kan være vanskelig, og konfliktniveauet er højt, er det centralt at anlægge kommunikationsformer, hvor den fagprofessionelle forsøger at se bag om forældrenes umiddelbare reaktioner og afsøge muligheder for samarbejde, der kan skabe mere ro og tryghed for barnet eller den unge i anbringelsen*” (Social- og Boligstyrelsen, 2024, s. 10-11).

Både rapporten *Samvær mellem børn i anbringelser og deres forældre* (Rasmussen et al. 2023), og rapporten fra Social- og Boligstyrelsens med *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024), at børne- og ungerådgiveren skal tage højde for barnets relation til forældrene. Forældrenes ressourcer og anbringelsesgrundlag kan have både en negativ og positiv indflydelse på barnet. Børne- og ungerådgiverne nævner i forbindelse med interviewene, hvordan de gennem deres arbejde med direkte kontakt med forældre kan stå i situationer, hvor de ikke kan opretholde det gode samarbejde. Børne- og ungerådgiver CE påpeger dette dilemma i hendes felt.

Jeg synes, det er svært, fordi samarbejdet med den familie bliver aldrig godt. Jeg kan ikke give dem det, de ønsker. De vil jo have pigen hjem. Og jeg er jo den dumme socialrådgiver, der har gjort, at de slet ikke skal se deres pige!

Børne- og ungerådgiveren kan i samarbejdet med forældrene være udfordret i forhold til at imødekomme deres ønsker og forventninger. Som tidligere nævnt har børne- og ungerådgiveren et ansvar for at se bag forældrenes adfærd og være inddragende i beslutningsprocesser, der understøtter forældrenes rolle. Dette ansvar kan dog være forbundet med et pres. CE fortæller i interviewet, at det ofte er svært, fordi hendes oplevelse er, at forældresamarbejdet sjældent fungerer optimalt. Denne oplevelse kan relateres til Michael Lipskys teori om krydspres, hvor frontlinjemedarbejdere som børne- og ungerådgivere står i spændingsfeltet mellem modsatrettede krav. På den ene side skal børne- og ungerådgiveren i henhold til barnets lov understøtte barnets tarv og videreformidle lovgivningen gennem sit faglige skøn. På den anden side skal rådgiveren være respektfuld og lydhør i samarbejdet med forældrene, samtidig med at hun skal varetage hensyn til både effektivitet og

retfærdighed. Denne balancegang bliver tydelig i følgende af fra børne- og ungerådgiver T, hvor hun beskriver, hvordan misforståelser om hendes rolle kan udfordre samarbejdet med forældre:

“Jeg prøver altid at sige, hvis det er forældre, der er skilt: 'Du er også på mors side' eller 'du er på fars side', så plejer jeg altid at sige, nej, det er jeg faktisk ikke, men jeg står faktisk på jeres barns side, og jeg står fuldstændig på jeres barns plads. Det er det, der er mit fokus. Så hvordan får vi skabt et bedre samarbejde her? Fordi det hjælper ikke noget, at I bekriger hinanden, og det hjælper heller ikke noget, at I bekriger mig, fordi mit udgangspunkt, det bliver ikke anderledes.”

Børne- og ungerådgiver T udtrykker i sin udtalelse, hvordan mødet med fraskilte forældre kan illustrere et krydspres. Hun fremhæver, hvordan hun skal balancere mellem hensynet til barnets tarv og forældresamarbejdet, samtidig med at hun fastholder sin myndighedsrolle. Ifølge Zacka kan dette krydspres føre til, at børne- og ungerådgiveren presses ud i moralske dispositioner, hvor hun må træffe beslutninger, der både skal være retfærdige, effektive og respektfulde.

Som belyst i problemfeltet befinder børne- og ungerådgivere sig i et konstant spændingsfelt mellem lovgivningens krav og hensynet til barnets bedste. Et velfungerende forældresamarbejde, med fokus på inddragelse i barnets sag, skal som udgangspunkt prioriteres højt. Krydspres kan derfor opstå i situationer, hvor børne- og ungerådgiveren oplever vanskeligheder ved at balancere mellem retfærdighed, respekt, effektivitet og lydhørhed – fire centrale værdier, som ikke altid er lette at forene i praksis.

Delkonklusion

Den anden del af analysen viser, at samarbejdet med forældre til anbragte børn er præget af kompleksitet og udgør en dilemmafyldt praksis. Det fremgår, at det kan være vanskeligt at opretholde et tillidsfuldt samarbejde, da forældre ofte møder børne- og ungerådgiveren med mistillid. Dette stiller store krav til børne- og ungerådgiveren, som i forvejen kan være sårbar i mødet med forældre, der befinder sig i en svær livssituation. Børne- og ungerådgiveren skal balancere mellem barnets rettigheder og forældrenes behov, samtidig med at de håndterer forældrenes reaktioner og ressourcemæssige udfordringer. Dette kan skabe et krydspres, hvor børne- og ungerådgiveren udvikler moralske dispositioner som strategier til at håndtere de etiske dilemmaer, der opstår i praksis. I arbejdet skal børne- og ungerådgiveren navigere mellem krav om at sikre barnets rettigheder og forældrenes ønsker om at være en del af barnets liv. Samarbejdet kan yderligere udfordres, når børne- og ungerådgiveren må træffe beslutninger, der går imod forældrenes ønsker for at varetage barnets rettigheder.

Samarbejdet er desuden præget af asymmetriske magtforhold, hvor børne- og ungerådgiveren gennem forældrehandleplanen udøver en form for styring, der skal fremme forældrenes ansvar og udvikling. Set i et governmentality perspektiv bliver forældrene gjort ansvarlige for at tilpasse sig de normer, der definerer det, hvor forældreskabet skal være. Dermed bliver samarbejdet både en støtte og en styringsmekanisme.

Kapitel 7: Diskussion

Dette speciale har forsøgt at analysere på, hvordan børne- og ungerådgiveren arbejder med forældre omkring et samarbejde, og hvad der kendetegner samarbejdet med forældre i anbringelsessager.

Analysen har forsøgt at formidle, hvilke redskaber børne- og ungerådgiveren kan gribe til for at skabe et velfungerende samarbejde med forældre i anbringelsessager med barnets rettigheder for øje. Det er kommet frem i analysen, at der eksisterer en kompleksitet i børne- og ungerådgiverens møde med forældrene, hvor børne- og ungerådgiveren kan blive udsat for et krydspres. Dette opstår, når de mødes med modsatrettede krav fra omgivelserne herunder fokuset på inddragelse og barnets rettigheder. Overordnet set er der tale om komplekse forhold, som børne- og ungerådgiveren skal navigere i.

Altså har børne- og ungerådgiveren en vigtig rolle i samarbejdet med forældrene, nemlig at være en rammesættende, tydelig og anerkendende aktør i et samarbejde, hvor forældresamarbejdet er individuelt tilpasset. Forældrene kan have forskellige problemstillinger, som børne- og ungerådgiveren skal forholde sig til. Det kræver, at børne- og ungerådgiveren har opbygget kompetencer til at agere i et forældresamarbejde, som til tider kan være udfordrende, og hvor samarbejdet kan variere fra sag til sag.

Én ting er, at børne- og ungerådgiveren arbejder ud fra sit faglige skøn. Noget andet er de strukturelle og lovgivningsmæssige rammer, som er givet børne- og ungerådgiveren, og som gerne skal understøtte, at et velfungerende forældresamarbejde bliver normen snarere end undtagelsen. Analysen viser dog, at de modsatrettede krav, som børne- og ungerådgiveren ofte møder, eksempelvis mellem barnets rettigheder, forældrenes ønsker og organisatoriske forventninger kan føre til, at børne- og ungerådgiveren udvikler det, Zacka betegner som moralske dispositioner. Disse dispositioner fungerer som strategier til at håndtere de komplekse og til tider modsatrettede krav, der præger frontlinjearbejdet. De rammer fremgår især af barnets lov.

Som tidligere nævnt i dette speciale trådte barnets lov i kraft med en række ændringer på børneområdet den 1. januar 2024. Men er barnets lov så den håndsrækning til børne- og ungerådgiverne, som de til tider kan have brug for? Sætter barnets lov en lovmæssig ramme, der bidrager til, at børne- og ungerådgiverens arbejde lettes?

Ovenstående er der delte meninger om. Børnerådet udarbejdede i umiddelbar forlængelse af præsentationen af barnets lov et høringssvar den 19. februar 2024, hvor de belyste den

kompleksitet, som børne- og ungerådgivere kan stå i. De påpegede, at barnets lov ikke er tilstrækkeligt konkret, og at det derfor i høj grad er op til den enkelte børne- og ungerådgiver at fortolke loven (Børnerådet, 2024). Børne- og ungerådgivere kan således stå uden klare krydshenvisninger, hvilket betyder, at de må navigere i, hvad der vurderes bedst i det enkelte forældresamarbejde. Så på baggrund af Børnerådets høringssvar kan det diskuteres, om barnets lov har bidraget positivt til børne- og ungerådgiverens arbejde, eller om den manglende konkretisering kan føre til en besværliggørelse af en profession, som i forvejen har udfordrende rammer i hverdagen. Men hvad er det helt præcist, at Børnerådet ser af fare for børne- og ungerådgiveren i barnets lov, og hvad betyder det konkret for børn- og ungerådgivernes arbejde?

I høringssvaret fremhæver Børnerådet, at børne- og ungerådgiverne ofte skal balancere mellem barnets rettigheder, forældrenes inddragelse og deres egne faglige vurderinger. Dette kan føre til etiske dilemmaer, da det i høj grad afhænger af den enkelte børne- og ungerådgivers faglige skøn. Børnerådet advarer om, at dette kan øge risikoen for fejl i sagsbehandlingen, da barnets lov ikke altid giver entydige svar. *“Det vil sige, at forhold omkring sanktioner er angivet rigtig mange gange i vejledningen. Det bør ledsages af en grundig vejledning i, hvordan man opretholder et konstruktivt samarbejde, løbende inddragelse og et tidssvarende børnesyn.”* (Børnerådet, 2024). Det kan antages, at dette øger risikoen for forskelsbehandling af forældre, da børne- og ungerådgivernes faglige vurderinger kan variere afhængigt af deres baggrund, erfaring og viden. Det kan føre til manglende ensartethed i, hvordan lovgivningen anvendes i praksis. Barnets lov lægger op til, at børne- og ungerådgivere i deres faglige skøn skal tage udgangspunkt i loven som en rettesnor og implementere den i praksis. Det kan derfor forventes, at børne- og ungerådgiverne vil have forskellige synspunkter og vurderinger af, hvad der er til barnets bedste. Det indikerer, at graden af forældreinddragelse i barnets sag i høj grad afhænger af den enkelte børne- og ungerådgivers vurdering.

I analysen peger flere børne- og ungerådgivere på, at samarbejdsvanskeligheder ofte skyldes forældrenes manglende indsigt og ressourcer. De beskriver, hvordan samarbejdet kan være vanskeligt at opretholde, da de på den ene side skal varetage barnets tarv og på den anden side sikre, at forældrene føler sig anerkendt i deres rolle. Disse samarbejdsvanskeligheder har betydning, da forældrenes rolle i barnets liv kan blive påvirket (Social- og Boligstyrelsen, 2024). Det fremgår af analysen, at børn kan opleve en tryggere anbringelse, hvis forældrene er trygge i samarbejdet. Samarbejdet fremhæves som vigtigt, da børn ellers kan ende som konfliktmæglere mellem forældre og system. Det er derfor problematisk, hvis samarbejdet

mellem børne- og ungerådgiver og forældre ikke fungerer. Analysen viser også, at der er forskellige opfattelser af, hvad det vil sige at være en god forælder, og hvordan forældre bør inddrages. Dette kan føre til, at børne- og ungerådgivere bevidst eller ubevidst fastholder forældre i bestemte idealer for forældreskab, hvilket kan skabe barrierer i samarbejdet. Børnerådet påpeger, at det kan blive for uklart, hvad børne- og ungerådgiveren mener, og at der derfor er behov for en tydeligere definition af, hvad det vil sige at være inddragende i forældresamarbejdet med udgangspunkt i barnets behov. Flere børne- og ungerådgivere peger desuden på, at deres syn på inddragelse varierer alt efter, hvad de selv opfatter som den rigtige måde at inddrage forældre på. Det stiller store krav til forældre, som i forvejen kan befinde sig i sårbare situationer og være udsatte, når de skal række ud til en børne- og ungerådgiver.

Efterfølgende er der fra Social- og Boligstyrelsen udarbejdet fem anbefalinger til godt samarbejde. I indledningen bliver det præsenteret med, hvordan det gode samarbejde kan understøttes ved, at børne- og ungerådgiveren følger anbefalingerne. Anbefalingerne fra Social- og Boligstyrelsen lægger fortsat op til, at det er skøn, som børne- og ungerådgiveren skal arbejde ud fra. Der kan dertil diskuteres, hvorvidt anbefalingerne kan gavne yderligere end det, som Børnerådet peger på som værende ukonkret. I et debatindlæg udgivet af Altinget påpeger de, at barnets lov er fuld af fejl (Andersen, 2025).

Hvor stiller dette så barnets lov? Er det ikke den løsning, som der blev skreget på så længe, og som er blevet fremført som løsningen fra politisk side? Har barnets lov sin berettigelse? Eller er der behov for nytænkning af rammer for det arbejde, som børne- og ungerådgiveren udfører?

Hvorvidt en nytænkning af rammerne er en nødvendighed, er svært at konkludere. Barnets lov er end ikke halvanden år gammel, og må stadig antages at være i proces for implementering i Danmark. Der bør måske i stedet ses mod en videre udvikling af barnets lov, således at den bidrager til løse de udfordringer, som børne- og ungerådgiveren mødes af i hverdagen. En tilpasning af lovgivningen, der giver de nødvendige rammer og redskaber til at skabe velfungerende forældresamarbejde, kan sagtens indeholdes i barnets lov. Det handler måske mere om at evaluere på implementeringen af barnets lov, herunder hvordan den lovgivningsmæssige ramme fungerer i praksis for dem, der udøver den. Der kan så at sige være tale om en læring, som kan bidrage til en konkretisering af lovgivningen, som vi kender den i dag. En konkretisering som samtidig er det, som Børnerådet eftersøger i barnets lov.

At en videreudvikling af barnets lov er mulig, italesættes af den ansvarlige minister selv. I forbindelse med barnets lovs et års fødselsdag bragte Altinget en replik af nuværende Social- og Boligminister Sophie Hæstorp-Andersen, som evaluerede på det første år med barnets lov. I replikken bemærker ministeren, at man fra politisk side har været opmærksom på, at tydeliggøre lovgivningen og samtidig rette den til, så den fungerer efter hensigten. I den forbindelse udtaler ministeren: “Det er langt fra sikkert, at det er sidste gang, vi laver ændringer i barnets lov.”

Vi kan kun håbe, at eventuelle nye tilrettelser af barnets lov bidrager til konkrete og tydelige rammer for børne- og ungerådgiveren, så de har alle muligheder for at sikre barnets tarv og godt forældresamarbejde.

Kapitel 8: Konklusion

I mit speciale har jeg analyseret ud fra problemformuleringen: *Hvordan arbejder børne- og ungerådgiveren med forældre omkring et samarbejde, og hvad kendetegner samarbejdet med forældre i anbringelsessager?*

Specialets analyse peger på, at børne- og ungerådgiveren i samarbejdet med forældre skal være inddragende så længe det er til barnets bedste. En anerkendende tilgang er en forudsætning for at kunne se forældrene ud fra deres ressourcer og vurdere, hvordan de kan bidrage til at være en del af deres barns liv. Børne- og ungerådgiveren skal samtidig følge Barnets Lov, hvor det faglige skøn spiller en central rolle i vurderingen af forældrene og deres forældreevne. Barnets Lov lægger op til, at børne- og ungerådgiveren gennem sit skøn vurderer, hvorvidt barnets og forældrenes ønsker kan forenes. Dette skaber en dilemmafyldt praksis, hvor modstridende krav mellem barnets rettigheder og forældrenes forståelse af anbringelsesgrundlaget kan påvirke samarbejdet. Det indikerer, at børne- og ungerådgiveren gennem sin magtposition påvirkes af både strukturelle rammer og konkrete indsatser, såsom forældrehandleplanen. Forældrehandleplanen, som er besluttet på statsligt niveau, har til formål at gøre forældrene bevidste om udviklingspunkter og mangler i deres forældreskab. Disse mangler kan samtidig forstås som normbaserede forestillinger om, hvad det vil sige at være en "god forælder". Her bliver det tydeligt, hvordan børne- og ungerådgiverens faglige skøn ikke er værdineutralt, men præget af samfundets idealer og styringslogikker hvilket kan forstås gennem Foucaults begreb om governmentality, hvor forældre gennem vejledning og handleplaner forventes at bestemme normer og styre sig selv i overensstemmelse hermed. I specialets indledning blev det præsenteret, hvordan forskningen ikke entydigt kan konkludere, om kontakt med forældre altid er til barnets bedste. Det afhænger i høj grad af en konkret vurdering, som børne- og ungerådgiveren skal foretage.

Analysens fund viser, at børne- og ungerådgiveren i kraft af sin myndighedsrolle og under asymmetriske forhold skal påvirke forældrene i mødet med dem og efterleve disse krav. Det fremgår, at den relationelle magt, som udøves i interaktionen mellem børne- og ungerådgiver og forældre, er påvirket af governmentality. Børne- og ungerådgiveren arbejder i en praksis, hvor strukturer såsom forældrehandleplanen skal hjælpe forældrene til at opnå selvregulering. Samtidig skal børne- og ungerådgiveren gennem denne styringspraksis motivere forældrene til at ændre adfærd. Dette sker gennem den magt, som børne- og ungerådgiveren har i sit arbejde. Social- og Boligstyrelsens anbefalinger kan i denne sammenhæng ses som styringsredskaber, der skal understøtte samarbejdet og bidrage til forældrenes udvikling.

På baggrund af de fund, som denne analyse har frembragt, kan det antages, at børne- og ungerådgivere i praksis konstant må balancere mellem forskellige og til tider modstridende krav. Set i lyset af Micahel Fouacaults teori om krydspres, peger analysen på, at børne- og ungerådgiverne som følge af dette pres kan udvikle moralske dispositioner, hvor deres oprindelige værdisæt i arbejdet risikerer at blive tilsidesat. I analysen er der identificeret sammenhænge, der kan relateres til Zackas disposition "The Enforcer", hvor børne- og ungerådgiveren i høj grad handler ud fra lovgivningens krav og mindre ud fra forældrenes perspektiver. Det kan dog også antydes, at flere børne- og ungerådgivere afhængigt af situation og kontekst kan udvikle eller veksle mellem andre strategier, såsom "The Caregiver" eller "The Indifferent", efter hvilke krav de møder i samarbejdet med forældrene.

Denne kompleksitet står i kontrast til Social- og Boligstyrelsens *anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse* (2024) fremgår det, hvordan børne- og ungerådgiveren i samarbejdet skal udvise forståelse og tage hensyn til forældrene og deres problemstillinger. Dette kan dog fremstå som et idealiseret billede af, hvordan samarbejdet kan forløbe, hvis der er forståelse for forældrenes livssituation. I analysen fremgår det, at der opstår et idylliseret billede af, hvordan samarbejdet bør være: *Forældrene skal kunne forstå, hvorfor deres barn er anbragt, og omvendt skal børne- og ungerådgiveren kunne forstå de følelser, forældrene har i forbindelse med anbringelsen*. Det antydes dog, at dette ikke nødvendigvis afspejler virkeligheden. Forældre med komplekse problemstillinger kan have svært ved at forstå anbringelsen, og børne- og ungerådgiveren skal samtidig kunne forstå, hvorfor forældrenes adfærd ofte er præget af mistillid. Samarbejdet må derfor anses som komplekst og ikke altid muligt at få til at lykkes både på grund af forældrenes udfordringer og de modsatrettede krav, som børne- og ungerådgiveren er underlagt. Disse krav kan i høj grad påvirke børne- og ungerådgiverens vurdering af forældrene. Det kan derfor konkluderes, at samarbejdet mellem børne- og ungerådgiveren og forældrene er præget af kompleksitet og dilemmaer. På trods af Social- og Boligstyrelsens anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse (2024), som har til formål at styrke praksis, peger Børnerådets høringssvar på, at Barnets Lov er for ukonkret og overlader for meget til det individuelle skøn. Det betyder, at børne- og ungerådgiveren står i frontlinjen og skal varetage et samarbejde, som i forvejen kan være vanskeligt særligt fordi forældrenes reaktioner og problemstillinger i forbindelse med anbringelsen kan variere betydeligt. Det må derfor konkluderes, at der på trods af eksisterende anbefalinger er behov for øget opmærksomhed på, hvordan børne- og ungerådgiveren anvender sit faglige skøn i praksis, så ensartethed og

retfærdighed sikres, og stigmatisering undgås uanset børne- og ungerådgiverens egne forestillinger og erfaringer.

Litteraturliste

- Andersen, L. S., Bastegaard, A. K., & Olsen, R. F. (2025). Vurderinger af risiko og støttebehov på det sociale børne- og ungeområde. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Andersen, M. L. L., & Brok, P. N. (2021). Empowerment i socialt arbejde. Samfundslitteratur.
- Ankestyrelsen. (2025). Støtte til forældre til anbragte børn og unge: Undersøgelse af kommunernes arbejde med støtte og handleplaner. Hentet fra <https://ast.dk/publikationer/undersogelse-om-kommunernes-arbejde-med-at-tilbyde-stotte-til-foraeldre-til-anbragte-born-og-unge-1>
- Børnerådet. (2024, 19. februar). Høringssvar: Børne- og ungerådgivere har brug for krydshenvisninger i vejledninger til Barnets Lov. Hentet fra <https://www.boerneraadet.dk/vores-viden/2024/hoeringssvar/hoeringssvar-boerne-og-ungeraadgivere-har-brug-for-krydshenvisninger-i-vejledninger-til-barnets-lov/> Børns Vilkår – [mangler fuld reference, indsæt evt. titel og dato]
- Bülow, M., & Leth, L. A. (2015). Magt og myndighed i socialt arbejde med udsatte børn, unge og familier. I M. Hougaard & L. R. Højbjerg (Red.), Socialt arbejde med børn, unge og familier (s. 109–127). Hans Reitzels Forlag.
- Christensen, A. B. (2021). Socialrådgiveren i frontlinjen: En introduktion til street level-bureaucracy i socialt arbejde (1. udg.). Hans Reitzels Forlag.
- Goffman, E. (1975). Stigma. København: Gyldendal.
- Guldager, J., & Skytte, M. (Red.). (2017). Socialt arbejde: Teorier og perspektiver (2. udg.). Akademisk Forlag. Harkes, L. (2022).
- Forældresamarbejde. I A.-K. E. Henriksen, H. S. Nielsen & H. B. Antczak (Red.), Socialfagligt arbejde med anbringelser: En grundbog. Akademisk Forlag. Healy, K. (2016). Socialt arbejde i teori og kontekst (2. udg., J. Wrang, Overs.). Akademisk Forlag. (Original udgivet 2005)

Hæstorp Andersen, S. (2025, 6. februar). Minister i replik efter hård kritik: Vi holder godt øje med Barnets Lov. Altinget. Hentet fra <https://www.alinget.dk/artikel/minister-i-replik-efter-haard-kritik-vi-holder-godt-oeje-med-barnets-lov>

Jacobsen, M. L., & Bjørnholt, B. (2020). Kapitel 8: Kvalitativ analyse: kodning. I Metoder i statskundskab (3. udg.). Hans Reitzels Forlag.

Järvinen, M., & Mik-Meyer, N. (Red.). (2017). Kvalitativ analyse: Syv traditioner. Hans Reitzels Forlag.

Juul, S. (2025). [Under udgivelse]. Forlaget Samfundslitteratur.

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). Kapitel 12: Interviewanalyse med fokus på mening. I Interview – det kvalitative interview som håndværk (s. 267–284). Hans Reitzels Forlag.

Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). Udførelse af interview. I Interview – det kvalitative forskningsinterview som håndværk. Hans Reitzels Forlag. Mik-Meyer, N., & Villadsen, K. (2007).

Magtens former: Sociologisk teori og statens møde med borgeren. Hans Reitzels Forlag.

Moesby-Jensen, C. K., & Moesby-Jensen, T. (2019). Vilkår og praksis i det socialfaglige myndighedsarbejde omkring børn med autismespektrumforstyrrelser og ADHD. I C. K. Moesby-Jensen (Red.), Diagnoser i myndighedsarbejde – Børn og unge med autisme og ADHD. Samfundslitteratur.

Monrad, M., & Olesen, S. P. (Red.). (2018). Forskningsmetode i socialt arbejde. Hans Reitzels Forlag.

Olesen, S. P. (2018). Kapitel 5: Analysestrategi. I M. Monrad & S. P. Olesen (Red.), Forskningsmetode i socialt arbejde (s. 145–169). Hans Reitzels Forlag. Pedersen, O. (2021). Magt i socialt arbejde. Samfundslitteratur.

Psykiatrifonden. (2025). Borderline personlighedsforstyrrelse. Hentet fra <https://psykiatrifonden.dk/diagnoser/borderline>

Rasmussen, P. S., Jensen, H. L. S., Anderberg, E. M., & Villumsen, A. M. (2023). Samvær mellem børn i anbringelser og deres forældre. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. <https://www.vive.dk/da/udgivelser/samvaer-mellem-boern-i-anbringelser-og-deres-foraeldre-ozoe8jv/> Retsinformation. (2023). LBK nr. 721 af 2023. <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2023/721#P105> Social- og Boligministeriet. (2024).

Barnets lov (LBK nr. 83 af 25. januar 2024), § 75.

<https://www.retsinformation.dk/eli/lt/2024/83#P75> Social- og Boligstyrelsen. (2024).

Anbefalinger om samarbejde og støtte til forældre med børn i anbringelse.

<https://www.sbst.dk/udgivelser/2024/anbefalinger-om-samarbejde-og-stoette-til-foraeldre-med-boern-i-anbringelse>

Vitus, K. (2018). Konflikt i forskningsprocesser. I M. Monrad & S. P. Olesen (Red.), *Forskningsmetode i socialt arbejde*. Hans Reitzels Forlag.

Villadsen, K. (2003). *Det sociale arbejde som befrielse*.

I M. Järvinen & N. Mik-Meyer (Red.), *At skabe en klient – institutionelle identiteter i socialt arbejde* (s. 192–211). Hans Reitzels Forlag.

Wang, L. F. (2020, 21. juli). Ekspert og organisationer: Støtte til forældre er et manglende fokus i anbringelsessager. *Dagbladet Information*.

<https://www.information.dk/indland/2020/07/eksperter-organisationer-stoette-foraeldre-manglende-fokus-anbringelsessager>